

เรียน ผู้จัดการ

สถาบันการเงินทุกแห่ง

ที่ ฝนส.(01)ว. **83**/2562 เรื่อง นำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับ
การกำกับดูแลเงินทุนเพื่อรองรับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง
เครื่องมือทางการเงิน (IFRS 9)

ธนาคารแห่งประเทศไทยขอส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 9 ฉบับ
ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 136 ตอนพิเศษ 165 ง ลงวันที่
28 มิถุนายน 2562 แล้ว และจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป ดังนี้

1. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 7/2562 เรื่อง องค์ประกอบของเงินทุน
สำหรับธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย
2. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 8/2562 เรื่อง องค์ประกอบของเงินทุน
สำหรับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ
3. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 9/2562 เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์
เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดยวิธี Standardised Approach (วิธี SA)
4. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 10/2562 เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์
เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดยวิธี Internal Ratings-Based Approach (วิธี IRB)
5. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 11/2562 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแล
เงินทุนสำหรับกลุ่มธุรกิจทางการเงิน
6. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 12/2562 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลด้าน
เงินทุนและการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องสำหรับบริษัทเงินทุน
7. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 13/2562 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลด้าน
เงินทุนและการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องสำหรับบริษัทเครดิตฟองซิเอร์
8. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 14/2562 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลการดำรง
เงินทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2)
9. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 15/2562 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลการดำรง
เงินทุนสำหรับกลุ่มธุรกิจทางการเงิน (ฉบับที่ 2)

ฝนสว 00-ท00001-256207 04

งท 000 | วันที่ 4 ก.ค. 2562

สาระสำคัญของการปรับปรุงประกาศทั้ง 9 ฉบับ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินสามารถเลือกทยอยรับรู้ผลกระทบต่อเงินกองทุนจากการนำ TFRS 9 มาใช้ครั้งแรกได้เป็นระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปี 2563-2565 โดยทยอยรับรู้ผลกระทบทุก 6 เดือนตามงวดการบัญชีด้วยวิธีเส้นตรง
2. กำหนดคำจำกัดความในเงินกองทุนให้สอดคล้องกับรายการทางบัญชีตาม TFRS 9 เช่น การกำหนดให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินสามารถนับเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (Performing) และเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (Under-performing) ตาม TFRS 9 เป็นเงินสำรองทั่วไป และสามารถนำมานับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ไม่เกิน 1.25% ของสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต ตามหลักการเดิม เป็นต้น
3. ให้สถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินเปิดเผยข้อมูลตัวชี้วัดความเสี่ยงที่สำคัญ (key prudential metrics) โดยด้านเงินกองทุนกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลเงินกองทุนที่สะท้อนถึงผลกระทบทั้งจำนวนจากการกันเงินสำรองตาม TFRS 9 (fully loaded) และการปรับปรุงข้อมูลที่ต้องเปิดเผยให้สอดคล้องกับรายการทางบัญชีตาม TFRS 9

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

ปริญญ์ จีประเสริฐ

(นางสาวปริญญ์ จีประเสริฐ)

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน
ผู้ว่าการแทน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยตามที่ได้กล่าวถึงข้างต้นจำนวน 9 ฉบับ

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5874, 0 2283 6938, 0 2283 5313

โทรสาร 0 2283 5983

หมายเหตุ [] ธนาคารแห่งประเทศไทยจะจัดให้มีการประชุมชี้แจง ในวันที่ ณ

[X] ไม่มีการจัดประชุมชี้แจง

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. ๗ /2562

เรื่อง องค์ประกอบของเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนตาม Basel III ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 โดยอ้างอิงหลักเกณฑ์ Basel III: a global regulatory framework for more resilient banks and banking systems (Revised version: June 2011) ของ Basel Committee on Banking Supervision (BCBS) เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีเงินกองทุนที่มีคุณภาพดีและเพียงพอรองรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต และเพื่อรักษาเสถียรภาพระบบสถาบันการเงินโดยรวม นั้น

ในครั้งนี้นี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นควรปรับปรุงหลักเกณฑ์องค์ประกอบของเงินกองทุนเพื่อเป็นการรองรับการบังคับใช้มาตรฐานการบัญชีฉบับใหม่ในประเทศไทย ในส่วนของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (Thai Financial Reporting Standard No. 9: Financial Instruments: TFRS 9) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป โดยมาตรฐานฉบับดังกล่าวมีการปรับปรุงการจัดประเภทรายการและการวัดมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน รวมถึงได้เพิ่มข้อกำหนดการด้อยค่าสำหรับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อสินทรัพย์และภาระผูกพัน เพื่อให้สะท้อนการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงด้านเครดิต และรายงานข้อมูลเกี่ยวกับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้ทันเวลามากยิ่งขึ้น

การปรับปรุงประกาศในครั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยยังคงยึดหลักการเดิมขององค์ประกอบเงินกองทุนตาม Basel III โดยปรับปรุงประกาศเพื่อให้รองรับ TFRS 9 ดังนี้ (1) การปรับปรุงนิยามรายการเงินสำรองทั่วไป (General provision) ที่สามารถนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 (2) การยกเลิกเอกสารแนบซึ่งระบุหลักเกณฑ์สำหรับธนาคารพาณิชย์ที่จะเลือกกำหนดให้สินทรัพย์ทางการเงิน หนี้สินทางการเงิน หรือตราสารที่มีอนุพันธ์แฝงวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน (วิธี Fair value option: FVO) โดยให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง และ (3) การเพิ่มบทเฉพาะกาลให้สามารถทยอยรับรู้ผลกระทบต่อเงินกองทุนจากการกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันที่เพิ่มขึ้นในครั้งแรก เพื่อลดผลกระทบต่อเงินกองทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 มาตรา 29 และมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์กำหนดองค์ประกอบของเงินกองทุนให้ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศดำรงเงินกองทุนตามที่กำหนดในประกาศนี้

ฝนสป11-งท20001-256205 07

งท 000 วันที่ ๗ พ.ค. 2562

วิสัยทัศน์ เป็นองค์กรที่มองไกล มีหลักการ และร่วมมือ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของไทย

www.bot.or.th

3. ประกาศที่ยกเลิก

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 7/2558 เรื่อง องค์ประกอบของ
เงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2558

4. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
ทุกแห่ง ยกเว้นสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

5. เนื้อหา

5.1 คำจำกัดความ

ในประกาศนี้

“ธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติธุรกิจ
สถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ยกเว้นสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

5.2 หลักการ

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้องค์ประกอบของเงินกองทุนของ
ธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ เงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 ซึ่งหลักเกณฑ์ Basel III ได้ปรับ
องค์ประกอบของเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ โดยกำหนดให้องค์ประกอบหลักของเงินกองทุน
ของธนาคารพาณิชย์คือ เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น (Common equity tier 1:
CET1) ซึ่งประกอบด้วยหุ้นสามัญและกำไรสะสมเป็นสำคัญ และให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนำ
รายการอื่นในส่วนของผู้ถือหุ้นมานับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นได้ รวมทั้งปรับ
คุณสมบัติของตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Additional tier 1) และตราสาร
ทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ให้มีคุณภาพดีขึ้นกว่าหลักเกณฑ์เดิม กล่าวคือ ไม่อนุญาต
ให้มีเงื่อนไขที่เป็นแรงจูงใจให้ธนาคารพาณิชย์ไถ่ถอนก่อนครบกำหนดและต้องรองรับผลขาดทุนได้
เมื่อทางการเข้าแทรกแซงหรือเข้าช่วยเหลือกิจการของธนาคารพาณิชย์

5.3 องค์ประกอบของเงินกองทุน

เงินกองทุนทั้งสิ้นของธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ เงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุน
ชั้นที่ 2 ดังนี้

(1) เงินกองทุนชั้นที่ 1 ได้แก่ เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น
(Common equity tier 1: CET1) และตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1
(Additional tier 1) หักด้วยรายการหักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 5.4

(2) เงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้แก่ ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2
เงินสำรองทั่วไป (General provision) และเงินสำรองส่วนเกิน (Surplus of provision) หักด้วย
รายการหักจากเงินกองทุนชั้นที่ 2 ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 5.5

5.4 เงินกองทุนชั้นที่ 1

5.4.1 เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น (Common equity tier 1: CET1) ได้แก่ รายการที่สามารถนับเป็น CET1 ได้ ภายหลังจากการปรับและรายการหักต่าง ๆ ดังนี้

(1) รายการที่สามารถนับเป็น CET1 ได้แก่

(1.1) ทุนชำระแล้ว (ยกเว้นทุนชำระแล้วที่ได้จากการออกหุ้นบุริมสิทธิ) ซึ่งรวมทั้งส่วนเกิน (ต่ำกว่า) มูลค่าหุ้นที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับ และเงินที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับจากการออกใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญของธนาคารพาณิชย์นั้น โดยต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามเอกสารแนบ 1

(1.2) ทุนสำรองตามกฎหมาย

(1.3) เงินสำรองที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิเมื่อสิ้นสุดงวดการบัญชีตามมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นหรือตามข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์ แต่ไม่รวมถึงเงินสำรองสำหรับการลดค่าของสินทรัพย์ เงินสำรองสำหรับการจ่ายเงินปันผล และเงินสำรองเพื่อการชำระหนี้

(1.4) กำไรสุทธิคงเหลือหลังจากการจัดสรรตามมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นสำหรับงวดการบัญชีครั้งปีหลัง หรือกำไรสุทธิคงเหลือหลังจากการจัดสรรตามข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์สำหรับงวดการบัญชีครั้งปีแรก

(1.5) รายการอื่นของผู้ถือหุ้นของผู้ถือหุ้น ได้แก่

(1.5.1) ส่วนที่ถือเป็นกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสะสม (Accumulated other comprehensive income) ซึ่งต้องเป็นมูลค่าสุทธิภายหลังการปรับปรุงภาษีเงินได้เกี่ยวกับองค์ประกอบของกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นแล้ว ได้แก่

- ส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดิน อาคาร หรือห้องชุดในอาคารชุด ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด รายละเอียดตามเอกสารแนบ 2

- ส่วนเกิน (ต่ำกว่า) ทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าเงินลงทุนที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น¹

- ผลต่างจากการแปลงค่าเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศของหน่วยงานในต่างประเทศ²

- เงินสำรองสำหรับการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด (Cash flow hedge reserve)

¹ หมายถึง กำไร (ขาดทุน) สะสมจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนในตราสารหนี้ด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น และกำไร (ขาดทุน) สะสมจากเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่กำหนดให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

² หมายรวมถึง ผลจากการป้องกันความเสี่ยงในเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ (Hedges of a net investment in a foreign operation) ด้วย

สำหรับรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นที่เกิดจากการปรับปรุงประมาณการหนี้สินตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงาน ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 เรื่องผลประโยชน์ของพนักงาน (เฉพาะกรณีที่เลือกรับรู้รายการเข้างบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) ให้ธนาคารพาณิชย์นำรายการดังกล่าวภายหลังการปรับปรุงภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องแล้วมาคำนวณมูลค่าสุทธิกับรายการปรับปรุงทางการบัญชีอื่น ๆ ที่มาตรฐานการบัญชี กำหนดให้ปรับปรุงกับกำไรสะสม โดยให้แสดงไว้ในข้อ (1.4) หากผลสุทธิเป็นกำไร

(1.5.2) รายการอื่นของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากผู้เป็นเจ้าของ (Owner changes) ได้แก่ ส่วนเกิน (ต่ำกว่า) ทุนจากการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน

(2) รายการปรับต่าง ๆ คือรายการทางการบัญชีซึ่งในการคำนวณเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์นั้น ไม่อนุญาตให้มีผลกระทบต่อมูลค่าของเงินกองทุน ซึ่งได้แก่ รายการ ดังนี้

(2.1) เงินสำรองสำหรับการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด (Cash flow hedge reserve) ที่เกี่ยวข้องกับรายการในงบแสดงฐานะการเงินซึ่งไม่ได้แสดงมูลค่าตามราคาตลาด โดยหากมูลค่ายุติธรรมของอนุพันธ์เพิ่มขึ้น (กำไร) ให้ธนาคารพาณิชย์นำไปหักออกจากเงินกองทุน แต่หากมูลค่ายุติธรรมของอนุพันธ์ลดลง (ขาดทุน) ให้ธนาคารพาณิชย์นำไปบวกกลับเข้าในเงินกองทุนเสมือนไม่มีรายการดังกล่าวเกิดขึ้น

(2.2) กำไร (ขาดทุน) สะสมที่เกิดจากการเลือกกำหนดให้สินทรัพย์ทางการเงิน หนี้สินทางการเงินหรือตราสารที่มีอนุพันธ์แฝง วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน (วิธี Fair value option)³ ตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง⁴ ในการคำนวณมูลค่ายุติธรรมดังต่อไปนี้

(ก) ตราสารที่เป็นหนี้สินทางการเงิน

- ผลกำไรสะสมที่เกิดจากมูลค่ายุติธรรมลดลงเนื่องจากตราสารที่ธนาคารพาณิชย์ออกนั้นมีความเสี่ยงทางด้านเครดิต (Credit spread) เพิ่มขึ้น หรือไม่สามารถวัดมูลค่ายุติธรรมได้อย่างน่าเชื่อถือ ให้ธนาคารพาณิชย์นำมาหักออกจากเงินกองทุน

- ผลขาดทุนสะสมที่เกิดจากมูลค่ายุติธรรมเพิ่มขึ้นเนื่องจากตราสารที่ธนาคารพาณิชย์ออกนั้นมีความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit spread) ลดลง หรือไม่สามารถวัดมูลค่ายุติธรรมได้อย่างน่าเชื่อถือ ให้ธนาคารพาณิชย์นำไปบวกกลับเข้าในเงินกองทุน

³ ธนาคารพาณิชย์ที่เลือกใช้วิธี Fair value option ต้องแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบภายใน 15 วันก่อนเริ่มใช้วิธีดังกล่าว โดยให้ธนาคารพาณิชย์จัดส่งผลการหารือระหว่างธนาคารพาณิชย์กับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของธนาคารพาณิชย์นั้นเกี่ยวกับการเลือกใช้วิธี Fair value option ด้วย

⁴ มาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (Thai Financial Reporting Standard No. 9: Financial Instruments) มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน (Thai Financial Reporting Standard No. 7: Financial Instruments: Disclosure) และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม (Thai Financial Reporting Standard No. 13: Fair Value Measurement) หรือที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ข) เงินให้สินเชื่อ หรือ ตราสารที่เป็นสินทรัพย์ทางการเงิน

- ผลกำไรสะสมที่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของมูลค่ายุติธรรมที่ไม่สามารถวัดมูลค่ายุติธรรมได้อย่างน่าเชื่อถือ ให้ธนาคารพาณิชย์นำมาหักออกจากเงินกองทุน
- ผลขาดทุนสะสมที่เกิดจากการลดลงของมูลค่ายุติธรรมที่ไม่สามารถวัดมูลค่ายุติธรรมได้อย่างน่าเชื่อถือ ให้ธนาคารพาณิชย์นำไปบวกกลับเข้าในเงินกองทุน

(2.3) กำไร (ขาดทุน) สะสมที่เกิดจากการวัดมูลค่ายุติธรรมของธุรกรรมอนุพันธ์อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในคุณภาพเครดิตของธนาคารพาณิชย์เอง (Debit Valuation Adjustment: DVA) ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 13 ว่าด้วยการวัดมูลค่ายุติธรรม (Thai Financial Reporting Standard No. 13: Fair Value Measurement) โดยหากมีผลกำไรอันเนื่องมาจากการวัดมูลค่ายุติธรรมที่มีคุณภาพเครดิตลดลง (ความเสี่ยงทางด้านเครดิตเพิ่มขึ้น) ให้ธนาคารพาณิชย์นำไปหักออกจากเงินกองทุน แต่หากมีผลขาดทุนอันเนื่องมาจากการวัดมูลค่ายุติธรรมที่มีคุณภาพเครดิตดีขึ้น (ความเสี่ยงทางด้านเครดิตลดลง) ให้ธนาคารพาณิชย์นำไปบวกกลับเข้าในเงินกองทุน

(2.4) รายการอื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(3) รายการหักจาก CET1 ได้แก่รายการดังต่อไปนี้

(3.1) ผลขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้นในทุกงวดการบัญชี⁵ ให้หักทันที ณ วันสิ้นงวดการบัญชีนั้น

(3.2) ค่าความนิยม (Goodwill) ที่นับเป็นสินทรัพย์ตามจำนวนที่ปรากฏในงบการเงินซึ่งได้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งรวมถึงค่าความนิยมที่แฝงอยู่ในเงินลงทุนในตราสารทุนของบริษัทที่ทำธุรกิจทางการเงินและธุรกิจสนับสนุน⁶ ที่จัดประเภทเป็นเงินลงทุนในบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อยตามมาตรฐานการบัญชีด้วย ทั้งนี้ ต้องเป็นมูลค่าสินทรัพย์สุทธิภายหลังหักลบด้วยหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับค่าความนิมดังกล่าวแล้ว

(3.3) สินทรัพย์ไม่มีตัวตน⁷ (Intangible asset) อื่นที่นอกเหนือจากค่าความนิยม ที่นับเป็นสินทรัพย์ตามจำนวนที่ปรากฏในงบการเงินซึ่งได้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป ทั้งนี้ ต้องเป็นมูลค่าสินทรัพย์สุทธิภายหลังหักลบด้วยหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ไม่มีตัวตนดังกล่าวแล้ว

(3.4) สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (Deferred tax asset: DTA) ที่นับเป็นสินทรัพย์ตามจำนวนที่ปรากฏในงบการเงินซึ่งได้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

⁵ ให้หมายรวมถึงผลสุทธิที่เป็นขาดทุนซึ่งเกิดจากการคำนวณหามูลค่าสุทธิของรายการปรับปรุงทางการเงินที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้ปรับปรุงกับกำไรสะสม เช่น รายการปรับปรุงประมาณการหนี้สินตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงานตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 เรื่องผลประโยชน์ของพนักงาน (เฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับรายการเข้างบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) และรายการปรับปรุงข้อผิดพลาดทางการเงินบัญชี เป็นต้น

⁶ ให้อ้างอิงคำจำกัดความธุรกิจทางการเงินและธุรกิจสนับสนุนตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

⁷ ให้อ้างอิงคำจำกัดความสินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งไม่รวมถึงสิทธิการเช่า

ทั้งนี้ ต้องเป็นมูลค่าสินทรัพย์สุทธิภายหลังหักไปด้วยหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (Deferred tax liability: DTL) ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่รายการต่อไปนี้

(ก) ขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ (Unused tax losses carryforward) และ

(ข) ผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์หรือหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงินกับฐานภาษี หรือผลแตกต่างชั่วคราวในกำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษี (Temporary differences) เช่น ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เป็นต้น

(ค) เครดิตภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ (Unused tax credit carryforward)

ทั้งนี้ DTL ที่นำมาหักออกจาก DTA ในข้อ 5.4.1 (3.4) นั้น ต้องไม่รวม DTL ที่ธนาคารพาณิชย์ได้นำไปหักออกจากค่าความนิยมและสินทรัพย์ไม่มีตัวตนแล้ว

(3.5) เงินสำรองส่วนขาด (Shortfall of provision) เฉพาะกรณีที่ธนาคารพาณิชย์เลือกใช้หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดย Internal Ratings-Based Approach (วิธี IRB) ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดยวิธี IRB

ทั้งนี้ เงินสำรองส่วนขาด หมายถึง ผลต่างระหว่างมูลค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (Expected loss: EL) และเงินสำรองที่กั้นไว้แล้ว (Total eligible provisions) เฉพาะในกรณีที่เงินสำรองที่กั้นไว้แล้วน้อยกว่าค่า EL

(3.6) กำไรจากการทำธุรกรรมการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Securitisation) ซึ่งมีผลให้เงินกองทุนเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากกรณีที่ธนาคารพาณิชย์มีการทำหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม Securitisation และคาดว่าจะได้รับผลตอบแทนกลับมาในอนาคต (Expected future margin income)

(3.7) เงินที่ธนาคารพาณิชย์ได้จ่ายไปเพื่อการซื้อหุ้นคืนตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด ด้วยวิธีราคาตามมูลค่าตามแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับหุ้นซื้อคืนของกิจการ

(3.8) การถือตราสารทุนไขว้กันระหว่างธนาคารพาณิชย์กับบริษัทที่ทำธุรกิจทางการเงินหรือธุรกิจสนับสนุน⁶ ที่มีเจตนาเพื่อต้องการเพิ่มเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าเงินลงทุนในตราสารทุนเฉพาะส่วนที่ถือไขว้กันในบริษัทดังกล่าวหักจากเงินกองทุนทั้งจำนวน ทั้งนี้ รวมถึงการลงทุนในใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของบริษัทดังกล่าวด้วย

(3.9) เงินลงทุนในตราสารทุน⁸ รวมถึงเงินลงทุนในใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของบริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม⁹

(3.10) เงินลงทุนในตราสารทุน รวมถึงเงินลงทุนในใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของบริษัทที่ทำธุรกิจทางการเงินและธุรกิจสนับสนุน⁶ ยกเว้นบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน Full consolidation ที่ต้องจัดทำงบการเงินรวมของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และบริษัทที่ทำธุรกิจสนับสนุนระบบสถาบันการเงินหรือที่ได้มาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้¹⁰ ให้ธนาคารพาณิชย์ พิจารณาสัดส่วนการถือหุ้นที่กำหนดดังต่อไปนี้ เพื่อคำนวณมูลค่าเงินลงทุนที่ต้องนำไปหักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น

(ก) กรณีที่ธนาคารพาณิชย์ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของแต่ละบริษัทนั้น มีวิธีการคำนวณดังนี้

- ให้ธนาคารพาณิชย์นำผลรวมของเงินลงทุนในตราสารทุน⁸ และใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1¹¹ และตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2¹² ของบริษัทในข้อ 5.4.1(3.10)(ก) ทั้งทางตรงและทางอ้อม⁹ มาเปรียบเทียบกับร้อยละ 10 ของเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นสุทธิ (Net common equity tier 1)¹³ โดยให้ธนาคารพาณิชย์นำผลรวมของเงินลงทุนดังกล่าวทั้งหมดเฉพาะส่วนที่เกินกว่าร้อยละ 10 ของ Net common equity tier 1 ไปหักออกจากเงินกองทุนแต่ละประเภทของธนาคารพาณิชย์ตามสัดส่วนของประเภทเงินลงทุน (Pro-rata basis) ตามตัวอย่างที่ 1 ในเอกสารแนบ 3

- ทั้งนี้ สำหรับผลรวมของเงินลงทุนดังกล่าวทั้งหมดในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 10 ของ Net common equity tier 1¹³ ให้ธนาคารพาณิชย์นำไปคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงตามสัดส่วนของประเภทของเงินลงทุน (Pro-rata basis) ตามตัวอย่างที่ 1 ในเอกสารแนบ 3 โดยในกรณีเป็นเงินลงทุนที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคาร ให้ใช้วิธีที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคาร

⁸ ให้หมายรวมถึงเงินลงทุนทั้งที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคารและบัญชีเพื่อการค้า นอกจากนี้ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์มีการลงทุนในตราสารทุนของบริษัทดังกล่าวในขณะที่มีการทำธุรกรรมที่จะขายตราสารทุนนั้นด้วย ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนำฐานะซื้อและฐานะขายมาหักกลบลบกันได้ โดยต้องเป็นฐานะตรงกันข้ามที่เหมือนกันทุกประการของธุรกรรมทางตรงด้วยกัน หรือของธุรกรรมทางอ้อมด้วยกันเท่านั้น

⁹ เงินลงทุนทางอ้อมในประกาศนี้ หมายถึง กรณีที่ธนาคารพาณิชย์ทำอนุพันธ์ทางการเงินด้านตราสารทุนและด้านตราสารหนี้ ซึ่งธนาคารพาณิชย์อยู่ในฐานะที่เป็นผู้ซื้อตราสารทุนหรือตราสารหนี้ดังกล่าว หรือมีโอกาสได้รับตราสารทุนหรือตราสารหนี้ดังกล่าวมาในอนาคต ทั้งนี้ ไม่รวมถึงกรณีการลงทุนในตราสารดังกล่าวผ่านกองทุนรวมหรือผู้ที่เกี่ยวข้องของธนาคารพาณิชย์

¹⁰ หมายรวมถึง (1) บริษัทที่ประกอบธุรกิจสนับสนุนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของสถาบันการเงินและระบบสถาบันการเงินโดยรวม เช่น บริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ บริษัทเนชั่นแนลโอทีเอ็มเอ็กซ์ เป็นต้น (2) บริษัทที่ได้มาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และ (3) บริษัทที่อยู่ระหว่างการชำระบัญชี

¹¹ สำหรับกรณีที่บริษัทประกันภัยหรือบริษัทหลักทรัพย์สามารถออกตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ได้ และธนาคารพาณิชย์ไปลงทุน

¹² สำหรับกรณีที่บริษัทประกันภัยหรือบริษัทหลักทรัพย์สามารถออกตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ และธนาคารพาณิชย์ไปลงทุน

¹³ ในกรณีนี้ Net common equity tier 1 หมายถึง เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นสุทธิของธนาคารพาณิชย์ที่ได้หักรายการตามข้อ 5.4.1 (3.1) ถึง (3.9) แล้ว

พาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) หรือประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Internal Ratings-Based Approach (วิธี IRB) และในกรณีเป็นเงินลงทุนที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้า ให้ใช้วิธีที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดและการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงิน

(ข) กรณีที่ธนาคารพาณิชย์ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น

- ให้ธนาคารพาณิชย์นำผลรวมของเงินลงทุนในตราสารทุน¹⁴ และใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของบริษัทในข้อ 5.4.1(3.10)(ข) ทั้งทางตรงและทางอ้อม¹⁵ มาเปรียบเทียบกับร้อยละ 10 ของเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของสุทธิ (Net common equity tier 1)¹⁴ โดยให้ธนาคารพาณิชย์นำเงินลงทุนดังกล่าวเฉพาะส่วนที่เกินกว่าร้อยละ 10 ของ Net common equity tier 1 ไปหักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของตามสัดส่วนของเงินลงทุนในแต่ละบริษัท (Pro-rata basis) ดังตัวอย่างที่ 2 ในเอกสารแนบ 3

- ทั้งนี้ สำหรับผลรวมของเงินลงทุนดังกล่าวทั้งหมดในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 10 ของ Net common equity tier 1¹⁴ ให้ธนาคารพาณิชย์นำไปคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงตามสัดส่วนของเงินลงทุนในแต่ละบริษัท (Pro-rata basis) ดังตัวอย่างที่ 2 ในเอกสารแนบ 3 โดยในกรณีเป็นเงินลงทุนที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคาร ให้ใช้วิธีที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) หรือประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Internal Ratings-Based Approach (วิธี IRB) และในกรณีเป็นเงินลงทุนที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้า ให้ใช้วิธีที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดและการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงิน ทั้งนี้ หากน้ำหนักความเสี่ยงตามประกาศดังกล่าวข้างต้น¹⁵ ต่ำกว่าร้อยละ 250 ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่ร้อยละ 250 แทน

(3.11) รายการอื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(3.12) รายการหักจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นตราสารทางการเงิน
ในส่วนที่เหลือ ในกรณีที่เงินกองทุนชั้นที่ 1 เป็นตราสารทางการเงินมีจำนวนไม่เพียงพอให้หักจนครบเต็มจำนวน

¹⁴ ในกรณีนี้ Net common equity tier 1 หมายถึง เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของสุทธิของธนาคารพาณิชย์ที่ได้หักรายการตามข้อ 5.4.1 (3.1) ถึง (3.10) (ก) แล้ว

¹⁵ ในที่นี้หมายถึงประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) หรือประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Internal Ratings-Based Approach (วิธี IRB) หรือประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดและการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงินแล้วแต่กรณี

5.4.2 เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นตราสารทางการเงิน (Additional tier 1) ได้แก่ รายการที่นับเป็น Additional tier 1 ภายหลังรายการหักต่าง ๆ ดังนี้

(1) รายการที่สามารถนับเป็น Additional tier 1 ประกอบด้วย

(1.1) เงินที่ได้รับจากการออกหุ้นบุริมสิทธิชนิดไม่สะสมเงินปันผลและใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นบุริมสิทธิดังกล่าว

(1.2) เงินที่ได้รับจากการออกตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่มีสิทธิด้อยกว่าผู้ฝากเงิน เจ้าหนี้สามัญ และเจ้าหนี้ด้อยสิทธิทุกประเภท ซึ่งรวมถึงผู้ถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2

(1.3) ส่วนเกิน (ต่ำกว่า) มูลค่าตราสารตาม (1.1) และ (1.2) ที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับ¹⁶

ทั้งนี้ ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 จะต้องมีความสอดคล้องกับเกณฑ์ตามเอกสารแนบ 4 และธนาคารพาณิชย์จะต้องยื่นคำขอต่อธนาคารแห่งประเทศไทยตามที่กำหนดในคู่มือประชาชน เพื่อขออนุมัตินับเงินที่ได้รับจากการออกตราสารดังกล่าวเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นตราสารทางการเงินด้วย โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 45 วันนับแต่วันที่รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

(2) รายการหักจาก Additional tier 1 ได้แก่ รายการดังต่อไปนี้

(2.1) การซื้อคืนตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์จะซื้อคืนตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามข้อกำหนดในเอกสารแนบ 4

(2.2) การถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ไขว้กันระหว่างธนาคารพาณิชย์กับบริษัทที่ทำธุรกิจทางการเงินหรือธุรกิจสนับสนุน⁶ ที่มีเจตนาเพื่อต้องการเพิ่มเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าเงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของบริษัทดังกล่าวหักออกจากเงินกองทุน

(2.3) เงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทเงินทุนอื่น ทั้งทางตรงและทางอ้อม¹⁷

(2.4) เงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1⁸ ของบริษัทที่ทำธุรกิจทางการเงินและธุรกิจสนับสนุน⁶ ทั้งทางตรงและทางอ้อม⁹ ยกเว้นบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน Full consolidation ที่ต้องจัดทำงบการเงินรวมของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และ

¹⁶ ทั้งนี้ ต้องเป็นส่วนเกิน (ต่ำกว่า) มูลค่าที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับจากการออกจำหน่ายตราสารครั้งแรกเท่านั้น

¹⁷ เงินลงทุนทางอ้อมในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทเงินทุนอื่น หมายรวมถึงกรณีดังนี้เช่น (1) ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ขายประกันความเสี่ยงด้านเครดิตตามตราสารประเภท Credit linked notes หรือ Credit default swaps ที่มีสินทรัพย์อ้างอิงเป็นตราสารทางการเงินที่นับเป็นกองทุนชั้นที่ 1 ของสถาบันการเงินอื่น (2) ธนาคารพาณิชย์ทำอนุพันธ์ทางการเงินด้านตราสารหนี้ที่มีสินทรัพย์อ้างอิงเป็นตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของสถาบันการเงินอื่นซึ่งธนาคารพาณิชย์อยู่ในฐานะที่เป็นผู้ซื้อตราสารหนี้ดังกล่าวหรือมีโอกาสได้รับตราสารหนี้ดังกล่าวมาในอนาคต

บริษัทที่ทำธุรกิจสนับสนุนระบบสถาบันการเงินหรือที่ได้มาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้¹⁰ เฉพาะกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณมูลค่าเงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่ต้องนำมาหักตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ 5.4.1(3.10)(ก)

(2.5) เงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1⁸ ของบริษัทที่ทำธุรกิจทางการเงินและธุรกิจสนับสนุน⁶ ทั้งทางตรงและทางอ้อม⁹ ยกเว้นบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน Full consolidation ที่ต้องจัดทำงบการเงินรวมของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และบริษัทที่ทำธุรกิจสนับสนุนระบบสถาบันการเงินหรือที่ได้มาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้¹⁰ เฉพาะกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าเงินลงทุนดังกล่าวมาหักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นตราสารทางการเงินทั้งจำนวน

(2.6) รายการอื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(2.7) รายการหักจากเงินกองทุนชั้นที่ 2 ในส่วนที่เหลือในกรณีที่เงินกองทุนชั้นที่ 2 มีจำนวนไม่เพียงพอให้หักจนครบเต็มจำนวน

5.5 เงินกองทุนชั้นที่ 2

เงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้แก่ ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 เงินสำรองทั่วไป และเงินสำรองส่วนเกิน ภายหลังรายการหักต่าง ๆ ดังนี้

5.5.1 ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้แก่

(1) เงินที่ได้รับจากการออกหุ้นบุริมสิทธิชนิดสะสมเงินปันผลและใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นบุริมสิทธิดังกล่าว

(2) เงินที่ได้รับจากการออกตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่มีสิทธิด้อยกว่าผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้สามัญ

(3) ส่วนเกิน (ต่ำกว่า) มูลค่าตราสารตาม (1) และ (2) ที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับ¹⁶

ทั้งนี้ ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 จะต้องมีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามเอกสารแนบ 5 และธนาคารพาณิชย์จะต้องยื่นคำขอต่อธนาคารแห่งประเทศไทยตามที่กำหนดในคู่มือประชาชน เพื่อขออนุมัตินับเงินที่ได้รับจากการออกตราสารดังกล่าวเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ด้วย โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 45 วันนับแต่วันที่รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

5.5.2 เงินสำรองทั่วไป (General provision)

เงินสำรองทั่วไป (General provision) ได้แก่ เงินสำรองสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (Performing) และเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ของความเสี่ยงด้านเครดิต (Under-performing) แต่ไม่รวมถึงเงินสำรองทั่วไปส่วนที่นับเป็น Specific provision¹⁸ แล้ว โดยเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันในชั้น Performing และ Under-performing ดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน และธนาคารพาณิชย์สามารถ นับเงินสำรองทั่วไปเข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ดังนี้

(1) ธนาคารพาณิชย์ที่เลือกคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดย Standardised Approach (วิธี SA) จะนับ General provision เข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ ไม่เกินร้อยละ 1.25 ของยอดสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต

(2) ธนาคารพาณิชย์ที่เลือกคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดย Internal Ratings-Based Approach (วิธี IRB) จะนับ General provision ที่ได้จัดสรรให้แก่พอร์ตสินทรัพย์ ที่ใช้วิธี SA เข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ไม่เกินร้อยละ 1.25 ของยอดสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต ที่คำนวณโดยวิธี SA ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดยวิธี IRB

ทั้งนี้ ยอดสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศ ธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์

5.5.3 เงินสำรองส่วนเกิน (Surplus of provision)

ธนาคารพาณิชย์จะนับเงินสำรองส่วนเกินดังกล่าวเข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ไม่เกินร้อยละ 0.6 ของสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี IRB ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับ ธนาคารพาณิชย์โดยวิธี IRB

ทั้งนี้ เงินสำรองส่วนเกิน หมายถึง เงินสำรองที่กันไว้แล้ว (Total eligible provisions) เฉพาะส่วนที่มีมูลค่าเกินกว่าค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (Expected loss: EL)

5.5.4 รายการหักจากเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้แก่ รายการดังต่อไปนี้

(1) การซื้อคืนตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของ ธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์จะซื้อคืนตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุน ชั้นที่ 2 ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามข้อกำหนดในเอกสารแนบ 5

(2) การถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ไขว้กันระหว่าง ธนาคารพาณิชย์กับบริษัทที่ทำธุรกิจทางการเงินหรือธุรกิจสนับสนุน⁶ ที่มีเจตนาเพื่อต้องการเพิ่ม

¹⁸ Specific provision หมายความว่า เงินสำรองที่ได้กันไว้สำหรับสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลทั้งหมด โดยธนาคารพาณิชย์ ต้องสามารถระบุได้ว่าเป็นเงินสำรองที่ได้กันไว้สำหรับสินทรัพย์หรือรายการนอกงบดุลใด รวมถึงค่าเผื่อสำหรับส่วนที่ลดลงจาก การปรับมูลค่าของสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน (FVTPL) และสินทรัพย์ทางการเงิน ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (FVTOCI) และค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งไม่รวมถึงส่วนที่ธนาคารพาณิชย์ได้นับเป็นเงินสำรองทั่วไปในเงินกองทุนชั้นที่ 2 แล้ว

เงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าเงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของบริษัทดังกล่าวหักออกจากเงินกองทุน

(3) เงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทเงินทุนอื่น ทั้งทางตรงและทางอ้อม¹⁹

(4) เงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2⁸ ของบริษัทที่ทำธุรกิจทางการเงินและธุรกิจสนับสนุน⁶ ทั้งทางตรงและทางอ้อม⁹ ยกเว้นบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน Full consolidation ที่ต้องจัดทำงบการเงินรวมของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และบริษัทที่ทำธุรกิจสนับสนุนระบบสถาบันการเงินหรือที่ได้มาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้¹⁰ เฉพาะกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วของบริษัทนั้น ให้ธนาคารพาณิชย์คำนวณมูลค่าเงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ที่ต้องนำมาหักตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ 5.4.1(3.10)(ก)

(5) เงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2⁸ ของบริษัทที่ทำธุรกิจทางการเงินและธุรกิจสนับสนุน⁶ ทั้งทางตรงและทางอ้อม⁹ ยกเว้นบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน Full consolidation ที่ต้องจัดทำงบการเงินรวมของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และบริษัทที่ทำธุรกิจสนับสนุนระบบสถาบันการเงินหรือที่ได้มาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้¹⁰ เฉพาะกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วของบริษัทนั้น ให้ธนาคารพาณิชย์นำมูลค่าเงินลงทุนดังกล่าวมาหักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 2 ทั้งจำนวน

(6) รายการอื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

5.6 งวดระยะเวลาการนับรายการเข้าและหักออกจากเงินกองทุน

งวดระยะเวลาในการนับรายการแต่ละประเภทเข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 เงินกองทุนชั้นที่ 2 หรือหักออกจากเงินกองทุน ปรากฏตามเอกสารแนบ 6

5.7 การจัดทำ จัดเก็บและจัดส่งข้อมูลและเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถจัดทำ จัดเก็บและจัดส่งข้อมูล รวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของเงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยใช้ในการกำกับดูแลได้

5.8 บทเฉพาะกาล

(1) สำหรับตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนได้ ซึ่งธนาคารพาณิชย์ออกก่อนวันที่ 1 มกราคม 2556 และมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในเอกสารแนบ 4 และ

¹⁹ เงินลงทุนทางอ้อมในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทเงินทุนอื่น หมายรวมถึงกรณีดังนี้เช่น (1) ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ขายประกันความเสี่ยงด้านเครดิตตามตราสารประเภท Credit Linked Notes หรือ Credit Default Swaps ที่มีสินทรัพย์อ้างอิงเป็นตราสารทางการเงินที่นับเป็นกองทุนชั้นที่ 2 ของสถาบันการเงินอื่น (2) ธนาคารพาณิชย์ทำอนุพันธ์ทางการเงินด้านตราสารหนี้ที่มีสินทรัพย์อ้างอิงเป็นตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของสถาบันการเงินอื่นซึ่งธนาคารพาณิชย์อยู่ในฐานะที่เป็นผู้ซื้อตราสารหนี้ดังกล่าวหรือมีโอกาสได้รับตราสารหนี้ดังกล่าวมาในอนาคต

เอกสารแนบ 5 นั้น ให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีตราสารทางการเงินดังกล่าวต้องลดการนับหรือทยอยลดการนับตราสารดังกล่าวเป็นเงินกองทุนตามรายละเอียดที่กำหนดในเอกสารแนบ 7

(2) สำหรับผลกระทบต่อเงินกองทุนจากการกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันที่เพิ่มขึ้นเมื่อนำ TFRS 9 มาบังคับใช้เป็นครั้งแรกนั้น ให้ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับผลกระทบและเลือกรับรู้ผลกระทบดังกล่าวเข้าทำไรสะสมทั้งจำนวน สามารถเลือกบวกกลับผลกระทบเข้าเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ (CET1) ทั้งจำนวน ณ ต้นงวดของงวดการบัญชีแรกที่ใช้ TFRS 9 แล้วทยอยรับรู้ผลกระทบต่อเงินกองทุน โดยทยอยหักส่วนที่บวกกลับออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ (CET1) ด้วยวิธีเส้นตรง (Straight line) ในจำนวนที่เท่ากันทุก ๆ งวดการบัญชี เป็นระยะเวลา 6 งวดการบัญชี นับจากงวดการบัญชีแรกที่ใช้ TFRS 9 รายละเอียดตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 8

ทั้งนี้ จำนวนของเงินสำรองที่บวกกลับเข้า CET1 นั้น ธนาคารพาณิชย์จะไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการคำนวณเงินกองทุนได้ ทั้งกรณีการนับ General provision เป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 หรือ การนำ Specific provision ไปหักออกจากยอดหนี้ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA และธนาคารพาณิชย์จะต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบของ TFRS 9 ต่อเงินกองทุน รวมทั้งแนวทางการรับรู้ผลกระทบที่ธนาคารพาณิชย์เลือกใช้ในการเปิดเผยข้อมูลการดำรงเงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ Pillar 3 ด้วย

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่งวดการบัญชีที่เริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 7 พฤษภาคม 2562

(นายวิโรฒ สันติประภาพ)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5874, 0 2283 5878

เอกสารแนบ 1

**หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการนับตราสารทุนเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น
(Common equity tier 1: CET1)**

ตราสารทุนที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น (Common equity tier 1) หมายความว่า หักหนี้สิน และใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญของธนาคารพาณิชย์นั้น โดยตราสารทุนดังกล่าวจะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญครบทุกข้อ ดังนี้

1. ผู้ถือตราสารทุนจะได้รับชำระเงินเป็นลำดับสุดท้ายในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์เลิกกิจการ
2. ไม่กำหนดจำนวนชำระคืนขั้นต่ำ โดยการชำระคืนจะคำนวณจากสินทรัพย์คงเหลือหลังหักหนี้สินแล้ว และแบ่งตามสัดส่วนการถือหุ้น
3. ไม่มีกำหนดระยะเวลาการชำระคืน โดยจะได้รับชำระคืนในกรณีเดียวคือในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์เลิกกิจการ (ยกเว้นกรณีการซื้อหุ้นคืนซึ่งจะสามารถทำได้หากเป็นไปตามแนวทางซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้กำหนดไว้)
4. ธนาคารพาณิชย์ต้องไม่กำหนดเงื่อนไขในสัญญาที่ก่อให้เกิดความคาดหวังว่าธนาคารพาณิชย์จะซื้อคืน ไถ่ถอน หรือยกเลิกตราสารดังกล่าว
5. ต้องไม่มีข้อผูกมัดว่าธนาคารพาณิชย์จะจ่ายผลตอบแทน ดังนั้นการไม่จ่ายผลตอบแทนจึงไม่ถือเป็นการผิดนัดชำระ
6. ได้รับผลตอบแทนเป็นลำดับสุดท้ายถัดจากเจ้าหนี้ประเภทต่าง ๆ และผู้ถือตราสารที่มีสิทธิเหนือกว่า และไม่มีการจ่ายผลตอบแทนเป็นกรณีพิเศษ
7. ต้องสามารถรองรับผลขาดทุนจากการดำเนินงานได้เป็นลำดับแรกและในจำนวนที่มากที่สุดในช่วงการดำเนินกิจการ (Going concern) โดยผู้ถือตราสารทุนทั้งหมดต้องมีสิทธิเรียกร้องในลำดับที่เท่าเทียมกัน (Pari passu) จึงต้องรับผลขาดทุนเหมือนกันตามสัดส่วนของการถือหุ้น
8. ธนาคารพาณิชย์ต้องบันทึกเงินที่ได้รับจากการออกตราสารทุนเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงิน
9. ตราสารทุนต้องถูกจัดประเภทเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปของประเทศไทย
10. ธนาคารพาณิชย์ได้รับชำระเงินจากการออกตราสารทุนครบถ้วน โดยธนาคารพาณิชย์ต้องไม่ให้การสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงินทั้งโดยตรงและทางอ้อม

แก่บุคคลใดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาซื้อตราสารทุนของธนาคารพาณิชย์นั่นเอง เช่น การที่บริษัทลูกหรือผู้ที่เกี่ยวข้องของธนาคารพาณิชย์ เป็นผู้ซื้อตราสารทุนดังกล่าวของธนาคารพาณิชย์นั้น เป็นต้น ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยจะไม่อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์นับเงินที่ได้รับจากการขายตราสารทุนดังกล่าวตามจำนวนที่บริษัทลูกหรือผู้ที่เกี่ยวข้องนั้นลงทุนเป็นเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์

11. ออกจำหน่ายโดยไม่มีหลักประกัน หรือการค้ำประกันหรือการรับประกัน โดยธนาคารพาณิชย์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับธนาคารพาณิชย์ที่จะทำให้มีสิทธิในการเรียกร้องเหนือกว่าเจ้าหนี้ประเภทอื่น

12. การออกตราสารทุนดังกล่าวต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ หรือคณะกรรมการของธนาคารพาณิชย์ หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์นั้นตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้

13. ต้องแสดงรายการตราสารทุนดังกล่าวเป็นรายการแยกต่างหากในงบแสดงฐานะการเงินของธนาคารพาณิชย์นั้น

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตีราคาที่ดิน อาคาร หรือห้องชุดในอาคารชุดเพื่อขออนุมัตินับมูลค่าส่วนที่เพิ่มเข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้เจ้าของของธนาคารพาณิชย์

ธนาคารพาณิชย์สามารถนับมูลค่าส่วนเพิ่มจากการตีราคาที่ดิน อาคาร หรือห้องชุดในอาคารชุดเข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้เจ้าของได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

1. หลักเกณฑ์การนับมูลค่าส่วนเพิ่มจากการตีราคาฯ เป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้เจ้าของ

ธนาคารพาณิชย์ต้องยื่นคำขอต่อธนาคารแห่งประเทศไทยและให้นับมูลค่าส่วนเพิ่มจากการตีราคาที่ดิน อาคาร หรือห้องชุดในอาคารชุดซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในรายการอื่นของผู้เจ้าของ (ส่วนที่ถือเป็นกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น: Other comprehensive income) เป็นส่วนหนึ่งของเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้เจ้าของได้ เมื่อได้รับอนุมัติจากธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 60 วันนับแต่วันที่รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

โดยให้ธนาคารพาณิชย์นับมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาสินทรัพย์ดังกล่าวได้ร้อยละ 100 ของมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากราคาทุนทั้งสิ้น แต่ไม่เกินจำนวนที่ได้รับอนุมัติจากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยต้องเป็นมูลค่าสุทธิหลังจากหักภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องกับรายการดังกล่าวแล้ว ณ วันสิ้นเดือนนั้น

2. วิธีการตีราคา

การตีราคาและการบันทึกบัญชีที่ดิน อาคาร หรือห้องชุดในอาคารชุด ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

3. การนับมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาที่ดิน ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

3.1 ที่ดินที่สามารถนับมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้เจ้าของได้ ต้องมีลักษณะที่สำคัญครบทุกข้อ ดังนี้

(1) เป็นที่ดินที่มีไว้เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจ หรือเป็นที่พัก หรือเพื่อสวัสดิการของพนักงานและลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์นั้น ตามมาตรา 80(2)(ก) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551

(2) เป็นที่ดินที่ธนาคารพาณิชย์นั้นมีกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแต่เพียงผู้เดียว และปราศจากภาระผูกพันเหนือที่ดินดังกล่าว

(3) เป็นที่ดินที่ตั้งอยู่ในหรือนอกประเทศซึ่งมีการตีราคาไว้ไม่เกินกว่า 6 เดือน นับจากวันที่ลงในรายงานการประเมินมูลค่าทรัพย์สินที่ออกโดยผู้ประเมินราคาภายนอกตามข้อ 3.2

3.2 ธนาคารพาณิชย์ต้องใช้ผู้ประเมินราคาภายนอกที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด ในแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยแนวนโยบายการประเมินราคาหลักประกันและ อสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการชำระหนี้ของสถาบันการเงิน ทั้งนี้ ผู้ประเมินราคา ภายนอกต้องไม่มีความสัมพันธ์หรือมีผลประโยชน์ใด ๆ เกี่ยวข้องกับธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว

สำหรับการตีราคาที่ดินในต่างประเทศเพื่อขออนุมัตินับมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้น เข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น ธนาคารพาณิชย์สามารถใช้ผู้ประเมินราคาภายนอก หรือผู้ชำนาญการตีราคาในประเทศที่ดินนั้นตั้งอยู่ได้ และการติดราคาดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบ จากผู้สอบบัญชีของสาขานิติพาณิชย์ที่อยู่ในประเทศนั้น

3.3 ในการยื่นคำขอ ต้องเป็นการยื่นคำขอสำหรับที่ดินทุกแปลงที่เข้าข่ายตามข้อ 3.1 ในคราวเดียวกัน โดยให้ปฏิบัติโดยยึดหลักความสม่ำเสมอ แต่จะยื่นคำขอมากกว่า 1 ครั้งในระยะ 3 ปี ไม่ได้

3.4 ให้ธนาคารพาณิชย์รายงานการนับมูลค่าส่วนเพิ่มจากการตีราคาที่ดิน เข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นตามแบบตารางแนบ 1 ที่แนบท้ายหลักเกณฑ์นี้ และแสดงการคำนวณราคาที่ดินและมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นของที่ดินทุกแปลงตามข้อ 3.1 อย่างชัดเจน ตามแบบตารางแนบ 2 ที่แนบท้ายหลักเกณฑ์นี้ รวมทั้งแสดงหลักเกณฑ์การตีราคาและรายละเอียด ในการคำนวณประกอบด้วย ในกรณีที่ดินซึ่งประกอบด้วยโฉนดย่อยหลายแปลง และแต่ละโฉนดมี ราคาประเมินไม่เท่ากัน ให้ธนาคารพาณิชย์แสดงจำนวนเนื้อที่เป็นตารางวาสำหรับแต่ละราคาของ แต่ละโฉนด

ทั้งนี้ การตีราคาที่ดินทุกกรณีจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้สอบบัญชี ของธนาคารพาณิชย์ว่าเป็นไปตามแนวทางที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดและมีวิธีปฏิบัติและ การบันทึกบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี

3.5 ในการยื่นคำขออนุมัตินับมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาที่ดินเป็นเงินกองทุน ชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น ให้แนบเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้ประกอบคำขอด้วย

(1) รายงานการนับมูลค่าส่วนเพิ่มจากการตีราคาที่ดินเข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นตามแบบตารางแนบ 1 ที่แนบท้ายหลักเกณฑ์นี้

(2) รายงานการคำนวณมูลค่าส่วนเพิ่มจากการตีราคาที่ดินตามแบบตาราง แนบ 2 ที่แนบท้ายหลักเกณฑ์นี้

(3) ภาพถ่ายเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดิน เฉพาะส่วนที่เป็นของสำนักงานใหญ่ ส่วนเพิ่มของสำนักงานใหญ่ เช่น ศูนย์ฝึกอบรม และส่วนที่เป็นของสาขาที่ตั้งในต่างประเทศ

(4) รายงานแสดงรายละเอียดการตีราคาที่ดินจากผู้ประเมินราคาภายนอก ตามข้อ 3.2 เฉพาะส่วนที่เป็นของสำนักงานใหญ่ ส่วนเพิ่มของสำนักงานใหญ่ เช่น ศูนย์ฝึกอบรม และส่วนที่เป็นของสาขาที่ตั้งในต่างประเทศ

(5) ความเห็นของผู้สอบบัญชีของธนาคารพาณิชย์ว่าการตีราคาที่ดินดังกล่าว เป็นไปตามแนวทางที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดและมีวิธีปฏิบัติและการบันทึกบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์จะต้องจัดเก็บเอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตีราคาที่ดินไว้ที่ธนาคารพาณิชย์เอง เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบหรือจัดส่งสำเนาให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยเมื่อมีการร้องขอ โดยสามารถจัดทำหรือจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้

3.6 เมื่อได้รับอนุมัติจากธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว ให้ธนาคารพาณิชย์แสดงมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาที่ดินเฉพาะส่วนที่ได้รับอนุญาตเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ (โดยให้แสดงเป็นส่วนหนึ่งในรายการอื่นของส่วนของเจ้าของ) ทั้งนี้ ต้องเป็นมูลค่าสุทธิ หลังจากหักภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องแล้ว และให้ธนาคารพาณิชย์รายงานมูลค่าดังกล่าวในระบบบริหารข้อมูล (Data Management System หรือ DMS)

3.7 ในกรณีที่ราคาตามบัญชีของที่ดินแปลงที่เคยมีการตีราคาเพิ่มและได้รับอนุมัติให้นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของไปแล้ว มีมูลค่าลดลงอันเกิดจากการด้อยค่า ธนาคารพาณิชย์ต้องหักส่วนที่ลดลงดังกล่าวออกจากรายการอื่นของส่วนของเจ้าของที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะมีผลให้เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของลดลงในอัตราส่วนเดียวกับจำนวนที่ด้อยค่า ณ วันสิ้นเดือนนั้น โดยต้องแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันสิ้นเดือนนั้นด้วย

3.8 เมื่อธนาคารพาณิชย์เลิกใช้ประโยชน์หรือจำหน่ายที่ดินที่เคยตีราคาเพิ่มและนับเข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นรายงานการเลิกใช้ประโยชน์หรือการจำหน่ายที่ดินแปลงดังกล่าวต่อธนาคารแห่งประเทศไทยภายใน 7 วัน นับจากวันสิ้นเดือนที่มีการบันทึกบัญชีโอนรายการที่ดินที่เลิกใช้ประโยชน์ไปเป็นสินทรัพย์รอการขายหรือจดทะเบียนโอนที่ดิน และให้หักมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาของที่ดินแปลงนั้น ซึ่งเคยได้รับอนุมัติให้นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ ออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของทั้งจำนวน ณ วันสิ้นเดือนนั้นด้วย

4. การนับมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาอาคาร หรือห้องชุดในอาคารชุด
ให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

4.1 อาคารหรือห้องชุดในอาคารชุดที่สามารถนับมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นได้ ต้องมีลักษณะที่สำคัญครบทุกข้อ ดังนี้

(1) เป็นอาคารที่ตั้งอยู่บนที่ดินที่ธนาคารพาณิชย์มีกรรมสิทธิ์ หรือ สิทธิครอบครองตามหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และที่ดินดังกล่าวต้องปราศจากภาระผูกพัน

(2) เป็นอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุดที่มีไว้เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจ หรือเป็นที่พัก หรือเพื่อสวัสดิการของพนักงานและลูกจ้างของธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา 80(2)(ก) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551

(3) เป็นอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุดที่ธนาคารพาณิชย์นั้นมีกรรมสิทธิ์ แต่เพียงผู้เดียวและปราศจากภาระผูกพันใด ๆ

(4) เป็นอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุดที่เอาประกันอัคคีภัยไว้เต็มมูลค่า และระบุให้ธนาคารพาณิชย์นั้นเป็นผู้รับประโยชน์เพียงผู้เดียว

(5) เป็นอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุดที่ตั้งอยู่ในหรือนอกประเทศซึ่งมีการตีราคาไว้ไม่เกินกว่า 6 เดือน นับจากวันที่ลงในรายงานการประเมินมูลค่าทรัพย์สินที่ออกโดยผู้ประเมินราคาภายนอกตามข้อ 4.2

4.2 ธนาคารพาณิชย์ต้องใช้ผู้ประเมินราคาภายนอกที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยแนวนโยบายการประเมินราคาหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์หรือการขายที่ได้มาจากการชำระหนี้ของสถาบันการเงิน ทั้งนี้ ผู้ประเมินราคาภายนอกดังกล่าวนี้ต้องไม่มีความสัมพันธ์หรือมีผลประโยชน์ใด ๆ เกี่ยวข้องกับธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว

สำหรับการตีราคาอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุดในต่างประเทศเพื่อขออนุมัตินับมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นเข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น ธนาคารพาณิชย์สามารถใช้ผู้ประเมินราคาภายนอกหรือผู้ชำนาญการตีราคาในประเทศที่อาคารหรือห้องชุดนั้นตั้งอยู่ได้ และการตีราคาดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้สอบบัญชีของสาขาธนาคารพาณิชย์ที่อยู่ในประเทศนั้น

4.3 ในการยื่นคำขอสำหรับอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุด ต้องเป็นการยื่นคำขอสำหรับอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุดทุกหลังที่เข้าข่ายตามข้อ 4.1 ในคราวเดียวกัน โดยให้ปฏิบัติโดยยึดหลักความสม่ำเสมอ แต่จะยื่นคำขอมากกว่า 1 ครั้ง ในระยะ 3 ปี ไม่ได้

4.4 ให้ธนาคารพาณิชย์รายงานการนับมูลค่าส่วนเพิ่มจากการตีราคา อาคาร และห้องชุดในอาคารชุด เข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นตามแบบตารางแนบ 1 ที่แนบท้ายหลักเกณฑ์นี้ และแสดงรายการผลการคำนวณราคาอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุด และ

มูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นของอาคารหรือห้องชุดทุกหลังตามข้อ 4.1 ลงในแบบตารางแนบ 3 ที่แนบท้ายหลักเกณฑ์นี้ รวมทั้งแสดงหลักเกณฑ์การตีราคา และรายละเอียดในการคำนวณประกอบด้วย

ทั้งนี้ การตีราคาอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุดทุกกรณีจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้สอบบัญชีของธนาคารพาณิชย์ว่าเป็นไปตามแนวทางที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดและมีวิธีปฏิบัติและการบันทึกบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี

4.5 ในการยื่นคำขออนุมัตินับมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุดเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น ให้แนบเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้ประกอบคำขอด้วย

(1) รายงานการนับมูลค่าส่วนเพิ่มจากการตีราคาอาคาร และห้องชุดในอาคารชุด เข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นตามแบบตารางแนบ 1 ที่แนบท้ายหลักเกณฑ์นี้

(2) รายงานการคำนวณมูลค่าส่วนเพิ่มจากการตีราคาอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุด ตามแบบตารางแนบ 3 ที่แนบท้ายหลักเกณฑ์นี้

(3) ภาพถ่ายเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ห้องชุดในอาคารชุด เฉพาะส่วนที่เป็นของสำนักงานใหญ่ ส่วนเพิ่มของสำนักงานใหญ่ เช่น ศูนย์ฝึกอบรม และส่วนที่เป็นของสาขาที่ตั้งในต่างประเทศ

(4) ภาพถ่ายเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินที่เป็นที่ตั้งของอาคาร เฉพาะส่วนที่เป็นของสำนักงานใหญ่ ส่วนเพิ่มของสำนักงานใหญ่ เช่น ศูนย์ฝึกอบรม และส่วนที่เป็นของสาขาที่ตั้งในต่างประเทศ

(5) ภาพถ่ายกรรมกรรมประกันอัคคีภัยตามข้อ 4.1(4)

(6) รายงานแสดงรายละเอียดการตีราคาอาคาร หรือห้องชุดในอาคารชุดจากผู้ประเมินราคาภายนอกตามข้อ 4.2 เฉพาะส่วนที่เป็นของสำนักงานใหญ่ ส่วนเพิ่มของสำนักงานใหญ่ เช่น ศูนย์ฝึกอบรม และส่วนที่เป็นของสาขาที่ตั้งในต่างประเทศ

(7) ความเห็นของผู้สอบบัญชีของธนาคารพาณิชย์ว่าการตีราคาอาคาร หรือห้องชุดในอาคารชุดดังกล่าว เป็นไปตามแนวทางที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดและมีวิธีปฏิบัติและการบันทึกบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์จะต้องจัดเก็บเอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตีราคาอาคาร หรือห้องชุดในอาคารชุดไว้ที่ธนาคารพาณิชย์เอง เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบหรือจัดส่งสำเนาให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยเมื่อมีการร้องขอ โดยสามารถจัดทำหรือจัดเก็บเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้

4.6 เมื่อได้รับอนุมัติจากธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว ให้ธนาคารพาณิชย์แสดงมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาอาคารและห้องชุดในอาคารชุดเฉพาะส่วนที่ได้รับอนุญาตเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้เจ้าของ (โดยให้แสดงเป็นส่วนหนึ่งในรายการอื่นของผู้เจ้าของ) ทั้งนี้ ต้องเป็นมูลค่าสุทธิหลังจากหักภาษีเงินได้ที่เกี่ยวข้องแล้ว และให้ธนาคารพาณิชย์รายงานมูลค่าดังกล่าวในระบบบริหารข้อมูล (Data Management System หรือ DMS) นอกจากนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์หักค่าเสื่อมราคาของอาคารหลังที่ได้มีการตีราคาเพิ่มและได้รับอนุมัติให้นำเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้เจ้าของไปแล้ว ออกจากรายการอื่นของผู้เจ้าของที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะมีผลให้เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้เจ้าของลดลงในอัตราส่วนเดียวกับค่าเสื่อมราคาที่ได้หักออกไปในลักษณะเดียวกับการหักจากบัญชีส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์

4.7 ในกรณีที่ราคาตามบัญชีของอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุดหลังที่เคยมีการตีราคาเพิ่มและได้รับอนุมัติให้นำเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้เจ้าของไปแล้ว มีมูลค่าลดลงอันเกิดจากการด้อยค่า ธนาคารพาณิชย์ต้องหักส่วนที่ลดลงดังกล่าวออกจากรายการอื่นของผู้เจ้าของที่เกี่ยวข้องซึ่งจะมีผลให้เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้เจ้าของลดลงในอัตราส่วนเดียวกับจำนวนที่ด้อยค่า ณ วันสิ้นเดือนนั้น โดยต้องแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันสิ้นเดือนนั้นด้วย

4.8 เมื่อธนาคารพาณิชย์เลิกใช้ประโยชน์หรือจำหน่ายอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุดที่เคยตีราคาเพิ่มและนับเข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้เจ้าของ ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นรายงานการเลิกใช้ประโยชน์หรือจำหน่ายดังกล่าวต่อธนาคารแห่งประเทศไทยภายใน 7 วัน นับจากวันสิ้นเดือนที่มีการบันทึกบัญชีโอนรายการอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุดที่เลิกใช้ประโยชน์เป็นสินทรัพย์รอการขายหรือจดทะเบียนโอนอาคารชุดหรือห้องชุดในอาคารชุดนั้น และให้หักมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาของอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุดนั้น ซึ่งได้เคยได้รับอนุมัติให้นำเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้เจ้าของออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้เจ้าของทั้งจำนวน ณ วันสิ้นเดือนนั้นด้วย

5. ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ตัดสินทรัพย์ที่เสียหายออกจากบัญชีหรือกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันที่อาจเสียหาย¹ ยังไม่ครบจำนวนตามนัยมาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นนำสินทรัพย์ในส่วนที่ยังไม่ได้ตัดออกจากบัญชี หรือในส่วนที่ยังไม่ได้กันเงินสำรองหักออกจากมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาที่ดินตามข้อ 3.6 และมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาอาคารหรือห้องชุดในอาคารชุดตามข้อ 4.6 เสียก่อน แล้วจึงนับจำนวนคงเหลือของมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นเข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้เจ้าของ

ให้ธนาคารพาณิชย์แสดงรายละเอียดการนับมูลค่าส่วนเพิ่มจากการตีราคาสินทรัพย์เข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้เจ้าของตามแบบตารางแนบ 1 ในกรณีที่สินทรัพย์ที่เสียหาย

¹ ให้อ้างอิงคำจำกัดความของสินทรัพย์ที่เสียหาย และสินทรัพย์และภาระผูกพันที่อาจเสียหายตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

ในส่วนที่ยังไม่ได้ตัดออกจากบัญชีหรือสินทรัพย์และภาระผูกพันที่อาจเสียหายในส่วนที่ยังไม่ได้กันเงินสำรองมีจำนวนลดลง หากธนาคารพาณิชย์ประสงค์จะนับมูลค่าจากการตีราคาสินทรัพย์เข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบ โดยแสดงรายละเอียดในแบบตารางแนบดังกล่าว

6. การคำนวณมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นกรณีเป็นเงินตราต่างประเทศ

การตีราคาที่ดิน อาคาร และห้องชุดในอาคารชุดที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ ให้คำนวณมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นเป็นเงินตราต่างประเทศ แล้วจึงแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน ณ วันสิ้นเดือนที่จัดทำแบบรายงาน

ธนาคาร จำกัด (มหาชน)
 การนับมูลค่าส่วนเพิ่มจากการตีราคาที่ดิน อาคาร และห้องชุดในอาคารชุดเข้าเป็น
 เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น
 ประจำปี

รายการ / ลำดับที่	หน่วย : บาท
1 มูลค่าส่วนที่เพิ่มจากการตีราคาที่ดิน ตามแบบตารางแนบ 2	
2 มูลค่าส่วนที่เพิ่มจากการตีราคาอาคารและห้องชุดในอาคารชุด ตามแบบตารางแนบ 3	
3 <u>หัก</u> สินทรัพย์ที่เสียหายที่ยังไม่ได้ตัดออกจากบัญชี หรือสินทรัพย์ และภาระผูกพันที่อาจเสียหายที่ยังไม่ได้กันเงินสำรองทั้งสิ้น	(.....)
4 มูลค่าส่วนเพิ่มจากการตีราคาที่ดิน อาคาร และห้องชุดใน อาคารชุด ส่วนที่นับเข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของ เจ้าของ	

ขอรับรองว่ารายงานนี้เป็นจริงและถูกต้อง
 ลายมือผู้รับมอบอำนาจ.....

(.....)
 ตำแหน่ง

ธนาคาร..... จำกัด (มหาชน)
การคำนวณมูลค่าส่วนเพิ่มจากการตีราคาที่ดิน ประจำปี.....

หน่วย : บาท

ลำดับ ที่	รหัส สาขา	ประเภทที่ทำ การ ชื่อสาขา/ หน่วยงาน	สถานที่ตั้ง	เอกสารแสดงสิทธิ (1.4)		พื้นที่ (ตารางวา)	เป็น (ไม่เป็น) ที่ดินที่นับ มูลค่าส่วน เพิ่มเป็น เงินกองทุน	ราคาต่อตารางวา (2)		มูลค่า (3)			มูลค่าส่วนเพิ่ม (ลด) (4)		ภาษีเงินได้ที่ เกี่ยวข้องกับ การ เปลี่ยนแปลง ในส่วนเกิน ทุนจากการ ตีราคาที่ดิน	มูลค่าส่วนที่ เพิ่มที่ นับเป็น เงินกองทุน (หลังหัก ภาษีเงินได้ที่ เกี่ยวข้องกับ การ เปลี่ยนแปลง ในส่วนเกิน ทุน) (4.1) - (5) = (6)	บริษัทประเมินมูลค่า ทรัพย์สิน (7)	
				ประเภท	เลขที่			ราคาที่ตี ครั้งก่อน	ราคาที่ตี ครั้งใหม่	มูลค่า ตามราคา ทุนเดิม	มูลค่าที่ ตีราคา ครั้งก่อน	มูลค่าที่ตี ราคาใหม่	มูลค่า ส่วนที่ เพิ่ม จากราคา ทุนเดิม (3.3) - (3.1) = (4.1)	มูลค่า ส่วนที่ ลดลง จากราคา ทุนเดิม (3.1) - (3.3) = (4.2)			ครั้งก่อน	ครั้งใหม่
1	xxxx	สำนักงานใหญ่																
					รวม													
2	xxxx	xxxxxxx																
					รวม													
		รวมทุกสำนักงานในประเทศ																

หมายเหตุ 1) เอกสารแสดงสิทธิในที่ดิน ในกรณีที่มีผู้ถือกรรมสิทธิ์แต่เพียงผู้เดียว ให้ระบุว่าเป็นกรรมสิทธิ์รวม
 2) ให้ธนาคารพาณิชย์นำส่งข้อมูลตามตารางในรูป Excel File มาเพิ่มเติมพร้อมกับคำขออนุมัติด้วย

ขอรับรองว่ารายงานนี้เป็นจริงและถูกต้อง

ลายมือชื่อผู้รับมอบอำนาจ

(.....)

ตำแหน่ง

ธนาคาร..... จำกัด (มหาชน)

การคำนวณมูลค่าส่วนเพิ่มจากการตีราคาอาคาร/ห้องชุดในอาคารชุด ประจำปี.....

หน่วย : บาท

ลำดับ ที่	ข้อมูลเกี่ยวกับอาคาร/ห้องชุดในอาคารชุด										ราคาเดิมตามบัญชี						การตีราคา อาคาร/ห้อง ชุดในอาคาร ชุด		วงเงิน ประกัน อัคคีภัย	มูลค่าส่วนเพิ่ม (ลด)		ภาษีเงินได้ที่ เกี่ยวข้อง กับการ เปลี่ยนแปลง ในส่วนเกินทุน จากการตี ราคาอาคาร/ ห้องชุดใน อาคารชุด	มูลค่าส่วน ที่เพิ่ม ที่นับเป็น เงินกองทุน (หลังหักภาษี เงินได้ที่ เกี่ยวข้องกับการ เปลี่ยนแปลงใน ส่วนเกินทุน)	ค่าเสื่อมราคา ในแต่ละปี		บริษัทประเมิน มูลค่าทรัพย์สิน	
	(1)										(2)						(3)			(5)				(8)		(9)	
	รหัส สาขา	ประเภท ที่ทำการ ชื่อสาขา/ หน่วยงาน	สถานที่ตั้ง	เอกสารแสดง สิทธิในอาคาร/ ห้องชุดใน อาคารชุด (1.2)		เอกสารแสดง สิทธิในที่ดิน ที่ตั้งอาคาร (1.3)		อายุการใช้งาน (ปี) (1.4)			เป็น (ไม่เป็น) อาคารที่ สามารถ นับมูลค่า ส่วนเพิ่ม เข้าเป็น เงินกองทุน	ราคา ทุนเดิม รวมค่า ปรับปรุง อาคาร	ค่าเสื่อม ของราคา ทุนเดิมรวม สุทธิ	มูลค่า ส่วนที่ เพิ่มจาก การตี ราคา (ก่อนหัก ค่าเสื่อม ราคา สะสม)	ค่าเสื่อม สะสม ในส่วน ที่ตี ราคา เพิ่ม	ราคาตาม บัญชีสุทธิ (2.1) + (2.4) - (2.2) - (2.5) =	ราคา ที่ตี ครั้งก่อน	ราคา ที่ตี ครั้งใหม่		เพิ่ม	ลด			ส่วนที่ เป็นราคา ทุนเดิม รวมค่า ปรับปรุง อาคาร	ส่วนที่ตี ราคาเพิ่ม	ครั้ง ก่อน	ครั้ง นี้
				ประเภท	เลขที่	ประเภท	เลขที่	ก่อน บันทึก บัญชี	คงเหลือ ก่อน ประเมิน ใหม่	คงเหลือ ตาม สภาพที่ตี ราคาใหม่																	
				(1.1)	(1.2.1)	(1.2.2)	(1.3.1)	(1.3.2)	(1.4.1)	(1.4.2)																	
1	xxxx																										
2	xxxx																										
3	xxxx																										
รวมทุกสำนักงานในประเทศ																											

หมายเหตุ 1) เอกสารแสดงสิทธิในที่ดิน ในกรณีที่มีผู้ใช้ผู้ถือกรรมสิทธิ์แต่เพียงผู้เดียว ให้ระบุว่าเป็นกรรมสิทธิ์รวม
2) วงเงินประกันอัคคีภัยต้องครอบคลุมราคาที่ดินครั้งใหม่ จึงจะสามารถนับส่วนเพิ่มเข้าเป็นเงินกองทุนได้เต็มจำนวน
3) ให้ธนาคารพาณิชย์นำส่งข้อมูลตามตารางในรูป Excel File มาเพิ่มเติมพร้อมกับคำขออนุมัติด้วย

ขอรับรองว่ารายงานนี้เป็นจริงและถูกต้อง
ลายมือชื่อผู้รับมอบอำนาจ
(.....)
ตำแหน่ง

ตัวอย่างวิธีการหักเงินลงทุนออกจากเงินกองทุน

ตัวอย่างที่ 1: กรณีธนาคารพาณิชย์ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของแต่ละบริษัทนั้น

ธนาคารพาณิชย์มีเงินลงทุนในหุ้นสามัญและเงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของบริษัทที่ทำธุรกิจทางการเงินและธุรกิจสนับสนุน¹ ซึ่งธนาคารพาณิชย์ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของแต่ละบริษัทนั้น (ยกเว้นบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน Full consolidation ที่ต้องจัดทำงบการเงินรวมของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และบริษัทที่ทำธุรกิจสนับสนุนระบบสถาบันการเงินหรือที่ได้มาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้) รวมกันทุกบริษัททั้งหมดเท่ากับ 300 บาท โดยมีรายละเอียดเงินลงทุนดังนี้

1. เงินลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัท A เท่ากับ 200 บาท โดยจัดเป็นเงินลงทุนที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคาร และ

2. เงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Tier 1) ของบริษัทประกันภัย (ถ้ามี) เท่ากับ 100 บาท โดยจัดเป็นเงินลงทุนที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้า

กำหนดให้เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ (Net common equity tier 1: Net CET1) เท่ากับ 2,500 บาท ดังนั้น ร้อยละ 10 ของ Net CET1² ของธนาคารพาณิชย์เท่ากับ 250 บาท

ธนาคารพาณิชย์ต้องนำเงินลงทุนดังกล่าวมาคำนวณเงินกองทุนดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เงินลงทุนส่วนที่เกินกว่าร้อยละ 10 ของ Net CET1² ซึ่งเท่ากับ 50 บาท ให้นำมาหักจากเงินกองทุน ดังนี้

$$(ก) \text{ หัก CET1 เท่ากับ } \frac{200}{300} \times 50 = 33.33 \text{ บาท}$$

$$(ข) \text{ หัก Additional tier 1 เท่ากับ } \frac{100}{300} \times 50 = 16.67 \text{ บาท}$$

¹ ให้อ้างอิงคำจำกัดความธุรกิจทางการเงินและธุรกิจสนับสนุนตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับ

ดูแลโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

² ในกรณีนี้ Net common equity tier 1 หมายถึง เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญของธนาคารพาณิชย์ที่ได้หักรายการตามข้อ 5.4.1(3.1) ถึง 5.4.1(3.9) ของประกาศนี้แล้ว

2. เงินลงทุนส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 10 ของ Net CET1² ซึ่งเท่ากับ 250 บาท ให้นำมาคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง ดังนี้

(ก) มูลค่าเงินลงทุนในหุ้นสามัญที่ต้องไปคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตตามวิธี SA หรือวิธี IRB เท่ากับ $\frac{200}{300} \times 250 = 167.67$ บาท

(ข) มูลค่าเงินลงทุนในตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่ต้องนำไปคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาดเท่ากับ $\frac{100}{300} \times 250 = 83.33$ บาท

ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์อ้างอิงวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงของตราสารทุนและตราสารหนี้ตามหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างที่ 2: กรณีธนาคารพาณิชย์ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของแต่ละบริษัทนั้น

ธนาคารพาณิชย์มีเงินลงทุนในหุ้นสามัญและเงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของบริษัทที่ทำธุรกิจทางการเงินและธุรกิจสนับสนุน¹ ซึ่งธนาคารพาณิชย์ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของแต่ละบริษัทนั้น (ยกเว้นบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน Full consolidation ที่ต้องจัดทำงบการเงินรวมของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน และบริษัทที่ทำธุรกิจสนับสนุนระบบสถาบันการเงินหรือที่ได้มาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้) รวมกันทุกบริษัททั้งหมดเท่ากับ 500 บาท โดยมีรายละเอียดเงินลงทุนดังนี้

1. เงินลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัท C เท่ากับ 200 บาท โดยจัดเป็นเงินลงทุนที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคาร และ
2. เงินลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัท D เท่ากับ 100 บาท โดยจัดเป็นเงินลงทุนที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้า และ
3. เงินลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัทประกันภัย เท่ากับ 100 บาท โดยจัดเป็นเงินลงทุนที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้า และ
4. เงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 (Tier 2) ของบริษัทประกันภัย (ถ้ามี) เท่ากับ 100 บาท โดยจัดเป็นเงินลงทุนที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้า

ภายหลังจากการหักมูลค่าเงินลงทุนตามตัวอย่างที่ 1 ออกจาก Net CET1² เดิมแล้ว จะคงเหลือ Net CET1³ เท่ากับ $2,500 - 33.33 = 2,466.67$ บาท ดังนั้น ร้อยละ 10 ของ Net CET1³ เท่ากับ 246.67 บาท

ธนาคารพาณิชย์ต้องนำเงินลงทุนดังกล่าวมาคำนวณเงินกองทุนดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เงินลงทุนในหุ้นสามัญ คิดเป็นจำนวนทั้งหมด เท่ากับ $200 + 100 + 100 = 400$ บาท ให้นำไปเปรียบเทียบกับร้อยละ 10 ของ Net CET1³ เท่ากับ 246.67 บาท

1.1 เงินลงทุนส่วนที่เกินร้อยละ 10 ของ Net CET1³ ซึ่งคิดเป็น $400 - 246.67 = 153.33$ บาท ให้นำไปหักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นตามสัดส่วนของเงินลงทุนในแต่ละบริษัท (Pro-rata basis) ดังนี้

(ก) มูลค่าเงินลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัท C ที่ต้องหักจาก CET1 เท่ากับ

$$\frac{200}{400} \times 153.33 = 76.67 \text{ บาท}$$

(ข) มูลค่าเงินลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัท D ที่ต้องหักจาก CET1 เท่ากับ

$$\frac{100}{400} \times 153.33 = 38.33 \text{ บาท}$$

(ค) มูลค่าเงินลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัทประกันภัยที่ต้องหักจาก CET1 เท่ากับ

$$\frac{100}{400} \times 153.33 = 38.33 \text{ บาท}$$

1.2 เงินลงทุนส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 10 ของ Net CET1³ ซึ่งเท่ากับ 246.67 บาท ให้นำมาคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง ดังนี้

(ก) มูลค่าเงินลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัท C ที่ต้องนำไปคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตตามวิธี SA หรือวิธี IRB เท่ากับ $\frac{200}{400} \times 246.67 = 123.33$ บาท

(ข) มูลค่าเงินลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัท D ที่ต้องนำไปคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด เท่ากับ $\frac{100}{400} \times 246.67 = 61.67$ บาท

(ค) มูลค่าเงินลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัทประกันภัยที่ต้องนำไปคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด เท่ากับ $\frac{100}{400} \times 246.67 = 61.67$ บาท

³ ในกรณีนี้ Net common equity tier 1 หมายถึง เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นตามสัดส่วนของเงินลงทุนในแต่ละบริษัท (Pro-rata basis) ดังนี้

ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์อ้างอิงวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงของตราสารทุนตามหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง โดยหากน้ำหนักความเสี่ยงตามประกาศที่เกี่ยวข้องต่ำกว่าร้อยละ 250 ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่ร้อยละ 250 แทน

2. เงินลงทุนในตราสาร Tier 2 ของบริษัทประกันภัย ซึ่งจัดอยู่ในบัญชีเพื่อการค้าเท่ากับ 100 บาท ให้นำไปหักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของธนาคารพาณิชย์ทั้งจำนวน

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการนับตราสารทางการเงินเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1
(Additional tier 1)

1. ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Additional tier 1) จะต้องมีความ
คุณสมบัติที่สำคัญครบทุกข้อ ดังนี้

- (1) ได้รับชำระเงินครบเต็มจำนวน
 - (2) ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์เลิกกิจการ ผู้ถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 จะได้รับชำระเงินในลำดับหลังจากเจ้าหนี้บุริมสิทธิ ผู้ฝากเงิน เจ้าหนี้สามัญ และเจ้าหนี้ด้อยสิทธิทุกประเภท ซึ่งรวมถึงผู้ถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของธนาคารพาณิชย์นั้น
 - (3) ออกจำหน่ายโดยไม่มีหลักประกันหรือการค้ำประกันหรือการรับประกันโดยธนาคารพาณิชย์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับธนาคารพาณิชย์ที่จะทำให้มีสิทธิในการเรียกร้องเหนือกว่าเจ้าหนี้ประเภทอื่น
 - (4) ไม่มีกำหนดระยะเวลาการชำระคืนรวมทั้งต้องไม่มีเงื่อนไขที่เป็นแรงจูงใจให้ธนาคารพาณิชย์ไถ่ถอนก่อนกำหนด (No incentive to redeem) เช่น ไม่มีการกำหนดอัตราผลตอบแทนที่สูงขึ้นในลักษณะขั้นบันได (No step-up)
 - (5) ธนาคารพาณิชย์ต้องไม่ทำให้ผู้ถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 เกิดความคาดหวังว่าธนาคารพาณิชย์จะไถ่ถอนหรือซื้อคืนตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ก่อนครบกำหนด และต้องไม่ส่งสัญญาณต่อตลาดให้เกิดการคาดหวังว่าธนาคารแห่งประเทศไทยจะอนุญาตให้มีการไถ่ถอนก่อนครบกำหนด
 - (6) ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิที่จะไถ่ถอนตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ได้หลังจาก 5 ปีนับจากวันที่ได้ออกตราสารนั้น ทั้งนี้ การไถ่ถอนจะกระทำได้อีกต่อเมื่อ:
 - (6.1) ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยโดยธนาคารพาณิชย์จะต้องเสนอแผนการไถ่ถอนและแผนการทดแทนตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ดังกล่าวมายังธนาคารแห่งประเทศไทยก่อนการดำเนินการไถ่ถอนไม่น้อยกว่า 30 วัน
- ทั้งนี้ แผนการไถ่ถอนและแผนการทดแทนที่ธนาคารพาณิชย์เสนอจะต้องมีการออกตราสารทางการเงินที่มีคุณภาพที่เท่ากันหรือดีกว่าเพื่อทดแทนตราสารเดิมที่จะไถ่ถอนในทันทีหรือก่อนการไถ่ถอน และการออกตราสารทดแทนนั้นต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขการดำรงความสามารถในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์นั้น และ

(6.2) ธนาคารพาณิชย์สามารถพิสูจน์ได้ว่าการไถ่ถอนนั้นจะไม่ส่งผลให้อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารพาณิชย์นั้นลดต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ทั้งนี้ ในกรณีดังต่อไปนี้ ธนาคารพาณิชย์อาจไถ่ถอนตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ก่อน 5 ปีได้ โดยการไถ่ถอนจะกระทำได้อีกเมื่อได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยตามหลักเกณฑ์ใน (6.1) และ (6.2) ข้างต้นด้วย

- กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายภาษีอันส่งผลให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีของธนาคารพาณิชย์เปลี่ยนแปลงไป หรือ

- กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลด้านเงินกองทุนอันส่งผลให้ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่เคยนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 อยู่เดิมมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ใหม่

โดยธนาคารพาณิชย์จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถือตราสารก่อน หากไม่มีข้อตกลงหรือข้อกำหนดสิทธิระหว่างธนาคารพาณิชย์และผู้ถือตราสารให้ไถ่ถอนในกรณีดังกล่าวได้

(7) ธนาคารพาณิชย์สามารถซื้อคืน¹ ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ได้ โดยให้ถือปฏิบัติดังนี้

(7.1) ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยธนาคารพาณิชย์จะต้องเสนอแผนการซื้อคืนและแผนการทดแทนตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ดังกล่าวมายังธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อพิจารณาเป็นรายกรณี ทั้งนี้ การซื้อคืนหุ้นบุริมสิทธิที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 อาจเข้าข่ายเป็นการลดทุนทางอ้อม ซึ่งต้องห้ามตามมาตรา 80(1) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และถือเป็นการที่ธนาคารพาณิชย์เป็นเจ้าของหุ้นของตนเอง ซึ่งต้องห้ามตามมาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว ดังนั้น ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์จะซื้อคืนหุ้นบุริมสิทธิดังกล่าว จะต้องได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่องการลดทุน และต้องเป็นกรณีที่เข้าเหตุที่จะซื้อคืนหุ้นของตนเองได้ตามมาตรา 66/1 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้วด้วย

(7.2) ธนาคารพาณิชย์จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการซื้อคืนตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 อย่างเคร่งครัดด้วย

(8) การจ่ายดอกเบี้ยและผลตอบแทนอื่นใดของตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต้องมีลักษณะดังนี้

¹ ทั้งนี้ การซื้อคืนเป็นการซื้อขายโดยความสมัครใจของผู้ถือตราสาร (ผู้ขาย) และธนาคารผู้ออก (ผู้ซื้อ) ตามราคาที่ตกลงกันและสามารถซื้อคืนเพียงบางส่วนได้ ต่างจากการไถ่ถอนที่เป็นการชำระหนี้คืนให้แก่ผู้ถือตามราคาที่กำหนดไว้ในหนังสือชี้ชวน โดยหากมีการระบุไว้ในข้อตกลงหรือข้อกำหนดสิทธิระหว่างธนาคารพาณิชย์และผู้ถือตราสารให้สามารถไถ่ถอนได้ ผู้ถือตราสารจะต้องถูกไถ่ถอนทั้งหมดโดยไม่สามารถปฏิเสธการขอไถ่ถอนได้

(8.1) ธนาคารพาณิชย์ต้องมีอำนาจเต็มในการยกเลิกการจ่ายดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนอื่นใดเมื่อใดก็ได้ โดยห้ามมีข้อกำหนดในสัญญาว่าธนาคารพาณิชย์จะต้องจ่ายดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนอื่นใดให้กับผู้ถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 เมื่อมีการจ่ายผลตอบแทนให้ผู้ถือตราสารเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ² อย่างไรก็ตาม หากธนาคารพาณิชย์ไม่มีการจ่ายดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนอื่นใดให้กับผู้ถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ธนาคารพาณิชย์นั้นไม่สามารถจ่ายผลตอบแทนให้กับผู้ถือตราสารที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของได้³

(8.2) ไม่สะสมผลตอบแทน (Non-cumulative) และการไม่จ่ายผลตอบแทนไม่ถือเป็นการผิดนัดชำระ

(8.3) ธนาคารพาณิชย์ต้องมีสิทธิที่จะยกเลิกการจ่ายดอกเบี้ยและผลตอบแทนอื่นใดให้กับผู้ถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ได้ หากมีความจำเป็นต้องชำระเงินตามหนี้สินหรือภาระผูกพันอื่นที่ถึงกำหนด

(8.4) ในปีที่ธนาคารพาณิชย์นั้นไม่มีผลกำไรหรือมีขาดทุนสะสม ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์จ่ายดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนอื่นใดให้แก่ผู้ถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 โดยจะจ่ายผลตอบแทนได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณีไป โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาจากปัจจัยความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ เช่น ฐานะเงินกองทุน ความสามารถในการทำกำไร และระดับของกำไรสะสม เป็นต้น และธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 60 วันนับแต่วันที่รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

(9) ตราสารทางการเงินที่ออกต้องไม่ระบุดัชนีผลตอบแทนอ้างอิงกับตัวแปรอื่นใดที่มีความสัมพันธ์กับความเสถียรด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์เอง กล่าวคือ ต้องไม่มีการปรับผลตอบแทนของตราสารเมื่อความเสถียรด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์นั้นเปลี่ยนแปลงไป

(10) ตราสารทางการเงินที่สามารถนับเงินที่ได้รับจากการออกตราสารนั้นเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ได้ ต้องมีลักษณะครบทุกข้อ ดังนี้

(10.1) สามารถรองรับผลขาดทุนของธนาคารพาณิชย์ได้ในระหว่างการดำเนินการใกล้เคียงกับหุ้นสามัญ (Absorb losses on a going-concern basis) โดยต้องมีเงื่อนไขระบุในสัญญาว่า (1) สามารถแปลงเป็นหุ้นสามัญได้เมื่อธนาคารพาณิชย์นั้นมีอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของต่อสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น (CET1 ratio) ต่ำกว่าอัตราที่ธนาคารพาณิชย์นั้นกำหนดไว้⁴ (Trigger point) หรือ (2) สามารถถูกลดมูลค่าตราสารดังกล่าวลง (write down) ได้ เมื่อ CET1 ratio ต่ำกว่าอัตราที่ธนาคารพาณิชย์กำหนดไว้⁴ โดยการแปลงเป็นหุ้นสามัญและการลดมูลค่าตราสารดังกล่าวลงจะต้องก่อให้เกิดผลครบทุกประการ ดังนี้

² การกระทำแบบนี้เรียกว่า Dividend pusher

³ การกระทำแบบนี้เรียกว่า Dividend stopper

⁴ อัตราที่ธนาคารพาณิชย์กำหนดต้องมี CET1 ratio สูงกว่า 5.125%

- ลดภาระจากการเรียกร้องเงินคืนของผู้ถือตราสาร หรือลดจำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์ต้องนำมาใช้ในการไถ่ถอนเมื่อธนาคารพาณิชย์มีสิทธิที่จะไถ่ถอนได้ อีกทั้งยังเป็นการลดภาระการจ่ายผลตอบแทนทั้งในรูปดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนอื่นใดของตราสารดังกล่าวด้วย

- การลดมูลค่าตราสารหรือการแปลงเป็นหุ้นสามัญต้องส่งผลให้เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

- สำหรับมูลค่าของตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนที่จะถูกลดมูลค่าลงหรือแปลงเป็นหุ้นสามัญต้องมีมูลค่าอย่างน้อยทำให้ CET1 ratio กลับมาอยู่ในระดับสูงกว่าอัตราที่ธนาคารพาณิชย์นั้นกำหนดไว้ (Trigger point) แต่หากไม่เพียงพอธนาคารพาณิชย์นั้นต้องตัดเป็นหนี้สูญหรือแปลงเป็นหุ้นสามัญทั้งจำนวน

(10.2) สามารถรองรับผลขาดทุนของธนาคารพาณิชย์ได้เมื่อธนาคารพาณิชย์นั้นมีผลการดำเนินงานที่ไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้⁵ (At the point of non-viability) เพื่อรองรับ Gone-concern basis โดยต้องมีเงื่อนไขระบุในสัญญาว่า (1) สามารถแปลงเป็นหุ้นสามัญ หรือ (2) สามารถตัดเป็นหนี้สูญได้ เมื่อทางการตัดสินใจจะช่วยเหลือทางการเงินแก่ธนาคารพาณิชย์นั้น

(11) ธนาคารพาณิชย์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับธนาคารพาณิชย์ต้องไม่ซื้อตราสารทางการเงินที่สามารถนับเป็นเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์เอง รวมทั้งธนาคารพาณิชย์ต้องไม่ให้การสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงินทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมแก่บุคคลใดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาซื้อตราสารทางการเงินที่สามารถนับเป็นเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์เอง เช่น การที่บริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ซื้อตราสารทางการเงินดังกล่าวเป็นต้น ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยจะไม่อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์นับตราสารดังกล่าวตามจำนวนที่บริษัทลูกนั้นลงทุนเป็นเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์

(12) ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่ธนาคารพาณิชย์ออกจะต้องไม่มีเงื่อนไขที่จะชดเชยให้แก่ผู้ถือตราสารทางการเงิน หากตราสารที่ธนาคารพาณิชย์ออกใหม่ภายในเวลาที่กำหนดมีผลตอบแทนที่ดีกว่าตราสารทางการเงินเดิม (Recapitalisation)

2. หลักเกณฑ์การพิจารณาจ่ายดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนอื่นใดของตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Additional tier 1)

2.1 ธนาคารพาณิชย์สามารถพิจารณาจ่ายดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนอื่นใดของตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Additional tier 1) ได้โดยถือปฏิบัติ ดังนี้

⁵ ตัวอย่างเช่นเหตุการณ์ดังต่อไปนี้ (1) ธนาคารพาณิชย์อาจมีสินทรัพย์ไม่เพียงพอจ่ายคืนผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ (2) เงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ลดลงถึงระดับที่จะกระทบต่อผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ (3) ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถเพิ่มทุนได้ด้วยตัวเอง เช่น ไม่สามารถหาผู้ลงทุนมาฟื้นฟูกิจการได้ เป็นต้น

(1) กรณีวันจ่ายดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนอื่นใดตรงกับวันสิ้นงวดการบัญชี ให้ใช้ประมาณการกำไรสุทธิในงวดการบัญชีที่มีการจ่ายดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนนั้นมาประกอบการพิจารณาจ่ายดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนของตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Additional tier 1) ได้

(2) กรณีวันจ่ายดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนอื่นใดเป็นวันหลังวันสิ้นงวดการบัญชี ให้ใช้กำไรสุทธิจากงบการเงินของงวดการบัญชีก่อนหน้ามาประกอบการพิจารณาจ่ายดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนอื่นใดของตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Additional tier 1) ได้

2.2 ธนาคารพาณิชย์สามารถกำหนดเงื่อนไขการจ่ายดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนอื่นใดเพียงบางส่วน (Partial payment) ให้แก่ผู้ถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Additional tier 1) ในหนังสือชี้ชวนได้

ทั้งนี้ เมื่อธนาคารพาณิชย์บันทึกบัญชีรายการดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนอื่นใดที่จ่ายแก่ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Additional Tier 1) ตามข้อ 2.1 และ 2.2 ในงวดการบัญชีที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานการบัญชีที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปแล้ว งบกำไรขาดทุนของงวดการบัญชีนั้นต้องไม่มีผลขาดทุนสุทธิ

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการนับตราสารทางการเงินเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2

ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. ได้รับชำระเงินครบเต็มจำนวน
2. ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์เลิกกิจการ ผู้ถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 จะได้รับชำระเงินในลำดับหลังจากเจ้าหนี้บุริมสิทธิ ผู้ฝากเงิน และเจ้าหนี้สามัญของธนาคารพาณิชย์นั้น
3. ออกจำหน่ายโดยไม่มีหลักประกันหรือการค้ำประกันหรือการรับประกันโดยธนาคารพาณิชย์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับธนาคารพาณิชย์ที่จะทำให้มีสิทธิในการเรียกร้องเหนือกว่าเจ้าหนี้ประเภทอื่น
4. เป็นตราสารที่มีกำหนดเวลาในการชำระหนี้ไม่ต่ำกว่า 5 ปี และในช่วง 5 ปีสุดท้ายก่อนครบกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องทยอยลดการนับเข้าเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 (Amortisation) ตามวิธีเส้นตรง (Straight line basis) และต้องไม่กำหนดเงื่อนไขที่เป็นแรงจูงใจให้ธนาคารพาณิชย์ไถ่ถอนก่อนกำหนด (No incentive to redeem) เช่น ไม่มีการปรับเพิ่มอัตราผลตอบแทนให้สูงขึ้นในลักษณะขั้นบันได (No step-up)
5. ธนาคารพาณิชย์ต้องไม่ทำให้ผู้ถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 เกิดความคาดหวังว่าธนาคารพาณิชย์จะไถ่ถอนหรือซื้อคืนตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ก่อนครบกำหนด
6. ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิที่จะไถ่ถอนตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้หลังจาก 5 ปีนับจากวันที่ได้ออกตราสารนั้น ทั้งนี้ การไถ่ถอนจะกระทำได้ก็ต่อเมื่อ:
 - 6.1 ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยโดยธนาคารพาณิชย์จะต้องเสนอแผนการไถ่ถอนและแผนการทดแทนตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ดังกล่าวมายังธนาคารแห่งประเทศไทยก่อนการดำเนินการไถ่ถอนไม่น้อยกว่า 30 วัน
 - ทั้งนี้ แผนการไถ่ถอนและแผนการทดแทนที่ธนาคารพาณิชย์เสนอจะต้องมีการออกตราสารทางการเงินที่มีคุณภาพที่เท่ากันหรือดีกว่าเพื่อทดแทนตราสารเดิมที่จะไถ่ถอนในทันทีหรือก่อนการไถ่ถอน และการออกตราสารทดแทนนั้นต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขการดำรงความสามารถในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์นั้น
 - 6.2 ธนาคารพาณิชย์สามารถพิสูจน์ได้ว่าการไถ่ถอนนั้นจะไม่ส่งผลให้อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารพาณิชย์นั้นลดต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด และ

6.3 ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าการไถ่ถอนก่อนกำหนดนั้นจะไม่ส่งผลให้อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงลดลงต่ำกว่าร้อยละ 9¹ โดยพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อฐานะเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ในระยะเวลา 3 ปี ภายใต้สมมติฐานว่าไม่มีการเพิ่มทุนใหม่ซึ่งปัจจัยต่างๆ ดังกล่าว ได้แก่

- ประมาณการผลกำไรขาดทุนจากการดำเนินงาน
- ประมาณการขยายตัวของสินทรัพย์เสี่ยง และ
- ประมาณการเงินสำรองที่ต้องกันตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

ทั้งนี้ ในกรณีดังต่อไปนี้ ธนาคารพาณิชย์อาจไถ่ถอนตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ก่อน 5 ปีได้ โดยการไถ่ถอนจะกระทำได้อีกเมื่อได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยตามหลักเกณฑ์ใน (6.1) (6.2) และ (6.3) ข้างต้นด้วย

- กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายภาษีอันส่งผลให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีของธนาคารพาณิชย์เปลี่ยนแปลงไป หรือ
- กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลด้านเงินกองทุนอันส่งผลให้ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่เคยนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 อยู่เดิมมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ใหม่

โดยธนาคารพาณิชย์จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถือตราสารก่อน หากไม่มีข้อตกลงหรือข้อกำหนดสิทธิระหว่างธนาคารพาณิชย์และผู้ถือตราสารให้ไถ่ถอนในกรณีดังกล่าวได้

7. ธนาคารพาณิชย์สามารถซื้อคืน² ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้โดยให้ถือปฏิบัติดังนี้

7.1 ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยธนาคารพาณิชย์จะต้องเสนอแผนการซื้อคืนและแผนการทดแทนตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ดังกล่าวมายังธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อพิจารณาเป็นรายกรณี ทั้งนี้ การซื้อคืนหุ้นบุริมสิทธิที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 อาจเข้าข่ายเป็นการลดทุนทางอ้อม ซึ่งต้องห้ามตามมาตรา 80(1) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และถือเป็นกรณีที่ธนาคารพาณิชย์เป็นเจ้าของหุ้นของตนเอง ซึ่งต้องห้ามตามมาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว ดังนั้น

¹ ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 2559 เป็นต้นไป กำหนดให้อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเปลี่ยนแปลงเป็นร้อยละ 9 บวกด้วยร้อยละ 0.625 ต่อปี และทยอยเพิ่มขึ้นทุกปี ปีละร้อยละ 0.625 จนครบร้อยละ 11.5 ในปี 2562 เนื่องจากธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรง Conservation buffer เพิ่มเติมจากอัตราส่วนเงินกองทุนขั้นต่ำอีกร้อยละ 2.5 โดยให้ทยอยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.625 ต่อปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 เป็นต้นไป จนครบร้อยละ 2.5 ในปี 2562

² ทั้งนี้ การซื้อคืนเป็นการซื้อขายโดยความสมัครใจของผู้ถือตราสาร (ผู้ขาย) และธนาคารผู้ออก (ผู้ซื้อ) ตามราคาที่ตกลงกันและสามารถซื้อคืนเพียงบางส่วนได้ ต่างจากการไถ่ถอนที่เป็นการชำระหนี้คืนให้แก่ผู้ถือตามราคาที่กำหนดไว้ในหนังสือชี้ชวน โดยหากมีการระบุไว้ในข้อตกลงหรือข้อกำหนดสิทธิระหว่างธนาคารพาณิชย์และผู้ถือตราสารให้สามารถไถ่ถอนได้ ผู้ถือตราสารจะต้องถูกไถ่ถอนทั้งหมดโดยไม่สามารถปฏิเสธการขอไถ่ถอนได้

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์จะซื้อคืนหุ้นบุริมสิทธิดังกล่าวจะต้องได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่องการลดทุน และต้องเป็นกรณีที่เข้าเหตุที่จะซื้อคืนหุ้นของตนเองได้ตามมาตรา 66/1 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้วด้วย

7.2 ธนาคารพาณิชย์จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการซื้อคืนตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 อย่างเคร่งครัดด้วย

8. ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิเลื่อนกำหนดเวลาในการชำระดอกเบี้ยตามตราสารออกไปได้ หากธนาคารพาณิชย์นั้นไม่มีกำไรจากการดำเนินงานและไม่จ่ายเงินปันผลสำหรับหุ้นสามัญและไม่จ่ายดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนอื่นใดให้กับผู้ถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1

9. ตราสารทางการเงินที่ออกต้องไม่ระบุอัตราผลตอบแทนอ้างอิงกับตัวแปรอื่นใดที่มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์เอง กล่าวคือ ต้องไม่มีการปรับผลตอบแทนของตราสารเมื่อความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์นั้นเปลี่ยนแปลงไป

10. ธนาคารพาณิชย์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับธนาคารพาณิชย์ ต้องไม่ซื้อตราสารทางการเงินที่สามารถนับเป็นเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์เอง รวมทั้งธนาคารพาณิชย์ต้องไม่ให้การสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงินทั้งโดยตรงและทางอ้อมแก่บุคคลใดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาซื้อตราสารทางการเงินที่สามารถนับเป็นเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์เอง เช่น การที่บริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์เป็นผู้ซื้อตราสารทางการเงินดังกล่าว เป็นต้น ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยจะไม่อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์นับตราสารดังกล่าวตามจำนวนที่บริษัทลูกนั้นลงทุนเป็นเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์

11. สามารถรองรับผลขาดทุนของธนาคารพาณิชย์ได้เมื่อธนาคารพาณิชย์นั้น มีผลการดำเนินงานที่ไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้³ (At the point of non-viability) เพื่อรองรับ Gone-concern basis โดยต้องมีเงื่อนไขระบุในสัญญาว่า (1) สามารถแปลงเป็นหุ้นสามัญ หรือ (2) สามารถตัดเป็นหนี้สูญได้ เมื่อทางการตัดสินใจจะเข้าช่วยเหลือทางการเงินแก่ธนาคารพาณิชย์นั้น

³ ตัวอย่างเช่นเหตุการณ์ดังต่อไปนี้ (1) ธนาคารพาณิชย์อาจมีสินทรัพย์ไม่เพียงพอจ่ายคืนผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ (2) เงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ลดลงถึงระดับที่จะกระทบต่อผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ (3) ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถเพิ่มทุนได้ด้วยตัวเอง เช่น ไม่สามารถหาผู้ลงทุนมาฟื้นฟูกิจการได้ เป็นต้น

งวดระยะเวลาการนับรายการเข้าและหักออกจากเงินกองทุน

รายการ	ทันที	ทุกเดือน	งวด 6 เดือน
เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น			
1. ทุนชำระแล้ว รวมทั้งส่วนเกิน (ต่ำกว่า) มูลค่าหุ้น (ยกเว้นทุนชำระแล้วที่ได้จากการออกหุ้นบุริมสิทธิ)	✓		
2. ใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้นสามัญ	✓		
3. ทุนสำรองตามกฎหมาย			✓
4. เงินสำรองที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิเมื่อสิ้นสุดงวดการบัญชี ตามที่ได้รับอนุมัติจากมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น หรือตามข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์			✓
5. กำไรสุทธิคงเหลือหลังจากการจัดสรร ตามที่ได้รับอนุมัติจากมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น หรือตามข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์ ¹			✓
6. รายการอื่นของผู้ถือหุ้น			
6.1 ส่วนที่ถือเป็นกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (Other comprehensive income) - ส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดิน อาคาร หรือห้องชุดในอาคารชุดเมื่อได้รับอนุมัติจากธนาคารแห่งประเทศไทย - รายการอื่น		✓ ✓	
6.2 รายการอื่นของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากผู้เป็นเจ้าของ (Owner changes)		✓	
รายการปรับต่างๆ และรายการหักจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น			
1. เงินสำรองสำหรับการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด (Cash flow hedge reserve)		✓	
2. กำไร (ขาดทุน) สะสมที่เกิดจากการเลือกใช้วิธี Fair value option ตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีการเงินผ่านการรับรองจากผู้สอบบัญชี		✓	
3. กำไร (ขาดทุน) สะสมที่เกิดจากการวัดมูลค่ายุติธรรมของธุรกรรมอนุพันธ์อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในคุณภาพเครดิตของธนาคารพาณิชย์เองตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ว่าด้วยการวัดมูลค่ายุติธรรม		✓	
4. ผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในทุกงวดการบัญชี ² (โดยไม่ต้องผ่านการรับรองจากผู้สอบบัญชีหรือการอนุมัติจากมติที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น หรือตามข้อบังคับของธนาคารพาณิชย์)			✓

¹ ให้นำมารวมถึงผลสุทธิที่เป็นกำไรซึ่งเกิดจากการคำนวณมูลค่าสุทธิของรายการปรับปรุงทางการบัญชีที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้ปรับปรุงกับกำไรสะสม เช่น รายการปรับปรุงประมาณการหนี้สินตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงาน เฉพาะส่วนที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้ต้องปรับปรุงกับกำไรสะสม และรายการปรับปรุงข้อผิดพลาดทางการบัญชี เป็นต้น

รายการ	ทันที	ทุกเดือน	งวด 6 เดือน
5. ค่าความนิยม		✓	
6. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน		✓	
7. มูลค่าของสินทรัพย์ประเภทภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี		✓	
8. กำไรจากการทำธุรกรรม Securitisation		✓	
9. เงินสำรองส่วนขาด (EL > เงินสำรองที่กันไว้ทั้งสิ้น)		✓	
10. หนี้สิน	✓		
11. การถือตราสารทุนไขว้กันระหว่างธนาคารพาณิชย์กับบริษัทที่ทำธุรกิจทางการเงินหรือธุรกิจสนับสนุน	✓		
12. เงินลงทุนในตราสารทุนรวมถึงเงินลงทุนในใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของบริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์	✓		
13. เงินลงทุนในตราสารทุนรวมถึงเงินลงทุนในใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของบริษัทที่ทำธุรกิจทางการเงินและธุรกิจสนับสนุนที่ธนาคารพาณิชย์ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 10 หรือที่ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 10 ซึ่งถูกกำหนดให้หักจากเงินกองทุน		✓	
14. รายการอื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด			
เงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นตราสารทางการเงิน			
1. เงินที่ได้รับจากการออกหุ้นบุริมสิทธิชนิดไม่สะสมเงินปันผล	✓		
2. เงินที่ได้รับจากการออกตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่มีสิทธิด้อยกว่าเจ้าหนี้บุริมสิทธิ ผู้ฝากเงิน เจ้าหนี้สามัญ และผู้ถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 (ทันทีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นชอบ)	✓		
รายการหักจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นตราสารทางการเงิน			
1. การซื้อคืนตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของธนาคารพาณิชย์	✓		
2. การถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ไขว้กันระหว่างธนาคารพาณิชย์กับบริษัทที่ทำธุรกิจทางการเงินหรือธุรกิจสนับสนุน	✓		
3. เงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทเงินทุนอื่น	✓		
4. เงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ของบริษัทที่ทำธุรกิจทางการเงินและธุรกิจสนับสนุนที่ธนาคารพาณิชย์ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 10 หรือที่ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 10 ซึ่งถูกกำหนดให้หักออกจากเงินกองทุน		✓	
5. รายการอื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด			
เงินกองทุนชั้นที่ 2			
1. เงินที่ได้รับจากการออกหุ้นบุริมสิทธิชนิดสะสมเงินปันผล	✓		
2. เงินที่ได้รับจากการออกตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่มีสิทธิด้อยกว่าเจ้าหนี้บุริมสิทธิ ผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้สามัญ (ทันทีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นชอบ)	✓		

² ให้นำมารวมถึงผลสุทธิที่เป็นขาดทุนซึ่งเกิดจากการคำนวณมูลค่าสุทธิของรายการปรับปรุงทางการบัญชีที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้ปรับปรุงกับกำไรสะสม เช่น รายการปรับปรุงประมาณการหนี้สินตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงานเฉพาะส่วนที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้ต้องปรับปรุงกับกำไรสะสม และรายการปรับปรุงข้อผิดพลาดทางการบัญชี เป็นต้น

รายการ	ทันที	ทุกเดือน	งวด 6 เดือน
การลดการนับเงินที่ได้รับจากการออกตราสารดังกล่าวเป็นเงินกองทุน ชั้นที่ 2 ลงร้อยละ 20 ต่อปีในช่วง 5 ปีสุดท้าย (นับวันที่ที่ครบกำหนด)	✓		
3. General provision		✓	
4. เงินสำรองส่วนเกิน (EL < เงินสำรองที่กันไว้ทั้งสิ้น)		✓	
รายการหักจากเงินกองทุนชั้นที่ 2			
1. การซื้อคืนตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของธนาคาร พาณิชย์	✓		
2. การถือตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ไขว้กันระหว่าง ธนาคารพาณิชย์กับบริษัทที่ทำธุรกิจทางการเงินหรือธุรกิจสนับสนุน	✓		
3. เงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของ ธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทเงินทุนอื่น	✓		
4. เงินลงทุนในตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของบริษัท ที่ทำธุรกิจทางการเงินและธุรกิจสนับสนุนที่ธนาคารพาณิชย์ถือหุ้น ไม่เกินร้อยละ 10 หรือที่ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 10 ซึ่งถูกกำหนดให้หัก ออกจากเงินกองทุน		✓	
5. รายการอื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด			

บทเฉพาะกาลสำหรับตราสารทางการเงินที่ออกก่อนวันที่ 1 มกราคม 2556

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนที่มีคุณสมบัติไม่ครบตามหลักเกณฑ์ Basel III ที่กำหนดไว้ในเอกสารแนบ 4 และเอกสารแนบ 5 ต้องทยอยลดนับตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนดังกล่าว โดยมีวิธีดังนี้

1. การทยอยลดนับแบบรวมทุก Lot (Aggregate cap) ไม่ใช่รายตราสาร

กำหนดให้ฐานที่ใช้ในการทยอยลดนับตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนของตราสารแต่ละประเภท (Base) เท่ากับผลรวมของตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนในแต่ละชั้นที่มีคุณสมบัติไม่ครบตามเกณฑ์ใหม่ ได้แก่ (1) ยอดรวมของตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Additional tier 1) และ (2) ยอดรวมของตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 (Additional tier 2) ณ วันที่ 1 มกราคม 2556

2. อัตราการทยอยลดนับตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนร้อยละ 10 ต่อปี

กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ทยอยลดนับตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนแต่ละประเภทจากฐานที่ใช้ในการทยอยลดนับในอัตราปีละ 10% โดยในปีแรก (เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556) กำหนดให้เพดาน (Cap) ที่ธนาคารพาณิชย์จะนับตราสารดังกล่าวเป็นเงินกองทุนได้ไม่เกิน 90% ของฐานที่ใช้ในการทยอยลดนับของตราสารแต่ละประเภท และในถัดไป Cap ในการนับตราสารดังกล่าวเป็นเงินกองทุนจะทยอยลดลงปีละ 10% นั่นคือ 80% ในปี 2557 และ 70% ในปี 2558 ตามลำดับ

ทั้งนี้ ในระหว่างช่วงการทยอยลดนับหากธนาคารพาณิชย์มีการไถ่ถอนตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนดังกล่าวหรือทยอยลดนับตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ตามวิธีเส้นตรงในช่วง 5 ปีสุดท้ายก่อนครบกำหนด (Amortisation) ฐานในการคำนวณ Cap ในแต่ละปีของธนาคารพาณิชย์จะไม่มีเปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด เนื่องจากฐานดังกล่าวได้ถูกกำหนดให้คงที่ตลอดระยะเวลาการทยอยลดนับ แต่ธนาคารพาณิชย์สามารถนับตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนรายการอื่นที่ยังไม่ถูกไถ่ถอนเพิ่มขึ้นได้ตามจำนวนเงินที่สามารถนับเป็นเงินกองทุนได้ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยเมื่อรวมตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนที่คงเหลืออยู่รวมกันแล้วต้องไม่เกินกว่าเพดานในการทยอยลดนับที่กำหนดไว้ในแต่ละปี

ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนที่ธนาคารพาณิชย์ออกในช่วงเวลาต่าง ๆ (ก่อนวันที่ 1 มกราคม 2556) และมีคุณสมบัติของตราสารที่แตกต่างกันจะมีผลต่อการนับเป็นเงินกองทุนดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ตราสารทางการเงินที่ออกตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2555 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555
ต้องลดนับหรือทยอยลดนับดังต่อไปนี้

(1) ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนทุกประเภทที่มีคุณสมบัติครบตามที่กำหนดไว้ในเอกสารแนบ 4 และเอกสารแนบ 5 ของประกาศนี้ แต่ยกเว้นคุณสมบัติเรื่องการรองรับผลขาดทุนของธนาคารพาณิชย์เมื่อธนาคารพาณิชย์นั้นไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ (Non-viability loss absorption) ตามที่ระบุในคุณสมบัติของตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ข้อ 10.2 ตามเอกสารแนบ 4 และคุณสมบัติของตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ข้อ 11 ตามเอกสารแนบ 5 ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นทยอยลดนับตราสารดังกล่าวเป็นเงินกองทุนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 เป็นต้นไป

(2) ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนทุกประเภทที่มีคุณสมบัติไม่ครบธนาคารพาณิชย์จะไม่สามารถนับตราสารดังกล่าวเป็นเงินกองทุนทั้งจำนวนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 เป็นต้นไป และตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนที่เข้าข่ายตามข้อนี้จะไม่ถูกนำมารวมเป็นฐานในการคำนวณการทยอยลดนับ ณ วันที่ 1 มกราคม 2556

2. ตราสารทางการเงินที่ออกก่อนวันที่ 1 มีนาคม 2555 ต้องลดนับหรือทยอยลดนับดังต่อไปนี้

(1) สำหรับตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนทุกประเภทที่มีเงื่อนไขที่เป็นแรงจูงใจให้ธนาคารพาณิชย์ไถ่ถอนก่อนกำหนด (Incentive to redeem) เช่น มีการปรับเพิ่มอัตราผลตอบแทนที่สูงขึ้น (Step-up) ให้ธนาคารพาณิชย์ที่มีตราสารทางการเงินดังกล่าวปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

(1.1) ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนที่มีระยะเวลาไถ่ถอนก่อนกำหนดก่อนวันที่ 1 มีนาคม 2555 หากเมื่อถึงวันที่ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิที่จะไถ่ถอนได้แต่ธนาคารพาณิชย์ไม่ไถ่ถอน ให้ธนาคารพาณิชย์ทยอยลดนับตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 เป็นต้นไป

(1.2) ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนที่มีระยะเวลาไถ่ถอนก่อนกำหนดอยู่ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม 2555 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 หากเมื่อถึงวันที่ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิที่จะไถ่ถอนได้แต่ธนาคารพาณิชย์ไม่ไถ่ถอน ธนาคารพาณิชย์จะไม่สามารถนับตราสารดังกล่าวเป็นเงินกองทุนทั้งจำนวนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 เป็นต้นไป และตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนที่เข้าข่ายตามข้อนี้จะไม่ถูกนำมารวมเป็นฐานในการคำนวณการทยอยลดนับ ณ วันที่ 1 มกราคม 2556

(1.3) ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนที่มีระยะเวลาไถ่ถอนก่อนกำหนดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 เป็นต้นไป และเมื่อถึงวันที่ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิที่จะไถ่ถอนได้แต่ธนาคารพาณิชย์ไม่ไถ่ถอน ธนาคารพาณิชย์จะไม่สามารถนับตราสารดังกล่าวเป็นเงินกองทุนทั้งจำนวนตั้งแต่วันที่ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิที่จะไถ่ถอนก่อนกำหนดได้เป็นต้นไป โดยในช่วงก่อนถึงวันที่ธนาคาร

พาณิชย์มีสิทธิที่จะไถ่ถอนก่อนกำหนดนั้น ให้ธนาคารพาณิชย์ทยอยลดนับตราสารดังกล่าวเป็นเงินกองทุนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 จนถึงวันก่อนวันที่ธนาคารพาณิชย์มีสิทธิที่จะไถ่ถอนก่อนกำหนดนั้น

(2) ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนทุกประเภทที่ไม่มีเงื่อนไขที่เป็นแรงจูงใจให้ธนาคารพาณิชย์ไถ่ถอนก่อนกำหนด เช่น ไม่มีการปรับเพิ่มอัตราผลตอบแทนที่สูงขึ้น (No step-up) แต่มีคุณสมบัติอื่นของตราสารไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในเอกสารแนบ 4 และเอกสารแนบ 5 ให้ธนาคารพาณิชย์นั้นทยอยลดนับตราสารดังกล่าวเป็นเงินกองทุนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 เป็นต้นไป

ทั้งนี้สามารถสรุปผลของการนับตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนตามช่วงเวลาได้ออกตราสารดังกล่าวสรุปได้ดังนี้

ช่วงเวลาในการออกตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนได้	คุณสมบัติของตราสาร		ผลของการนับเป็นเงินกองทุน
1. ตราสารทางการเงินที่ออกตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 56 เป็นต้นไป	✓	มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ Basel III ¹	นับเป็นเงินกองทุนได้ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 56 เป็นต้นไป
	✗	มีคุณสมบัติไม่ครบตามเกณฑ์ Basel III ¹	ไม่สามารถนับเป็นเงินกองทุนได้ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 56 เป็นต้นไป
2. ตราสารทางการเงินที่ออกตั้งแต่วันที่ 1 มี.ค. 55 ถึงวันที่ 31 ธ.ค. 55	✓	มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ Basel III ¹	นับเป็นเงินกองทุนได้ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 56 เป็นต้นไป
	✓	มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ Basel III ¹ ยกเว้นเรื่อง loss absorption at the point of non-viability	ให้ทยอยลดนับเป็นเงินกองทุนตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 56 เป็นต้นไป*
	✗	มีคุณสมบัติไม่ครบตามเกณฑ์ Basel III ¹	ไม่สามารถนับเป็นเงินกองทุนได้ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 56 เป็นต้นไป
3. ตราสารทางการเงินที่ออกก่อนวันที่ 1 มีนาคม 2555	3.1	มี step-up	
		- ธพ. มีสิทธิที่จะไถ่ถอนก่อนกำหนดได้ก่อนวันที่ 1 มี.ค. 55	ให้ทยอยลดนับเป็นเงินกองทุนตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 56 เป็นต้นไป*
		- ธพ. มีสิทธิที่จะไถ่ถอนก่อนกำหนดได้ตั้งแต่วันที่ 1 มี.ค. 55 ถึงวันที่ 31 ธ.ค. 55	ไม่สามารถนับเป็นเงินกองทุนได้ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 56 เป็นต้นไป
		- ธพ. มีสิทธิที่จะไถ่ถอนก่อนกำหนดได้ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 56 เป็นต้นไป	ให้ทยอยลดนับเป็นเงินกองทุนตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 56 และไม่สามารถนับเป็นเงินกองทุนได้ทั้งจำนวนหลังจากวันที่มีสิทธิไถ่ถอนได้ก่อนกำหนดเป็นต้นไป*
	3.2	ไม่มี step-up	ให้ทยอยลดนับเป็นเงินกองทุนตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 56 เป็นต้นไป*

***หมายเหตุ** ตราสารทางการเงินซึ่งมีผลของการนับเป็นเงินกองทุน คือ ให้ทยอยลดนับเป็นเงินกองทุนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 เท่านั้น จึงจะนำมาคำนวณหา Aggregate Cap ของตราสารในแต่ละชั้นได้

¹ หมายถึง คุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในเอกสารแนบ 4 และเอกสารแนบ 5 ของประกาศนี้

ตัวอย่างวิธีการทยอยลดนับตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนที่มีคุณสมบัติไม่ครบตามเกณฑ์ Basel III ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 56 เป็นต้นไป

สมมติฐาน: ธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง มีตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนได้ประเภทเดียวคือ ตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 จำนวน 3 ตราสาร โดยมีช่วงระยะเวลาที่ออกตราสารและคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ตราสารที่ออกก่อนวันที่ 1 มีนาคม 2555

ตราสารที่ 1 เป็นตราสารที่มีคุณสมบัติไม่ครบตามเกณฑ์ Basel III¹ เช่น มีการจ่ายผลตอบแทนแบบ step-up เป็นต้น ซึ่งออกในปี 2552 มีอายุ 10 ปี (ครบกำหนดในปี 2562) และธนาคารพาณิชย์มีสิทธิที่จะไถ่ถอนก่อนครบกำหนดได้ในปี 2558

ตราสารที่ 2 เป็นตราสารที่มีคุณสมบัติไม่ครบตามเกณฑ์ Basel III¹ เช่น มีการจ่ายผลตอบแทนแบบ step-up เป็นต้น ซึ่งออกในปี 2552 มีอายุ 15 ปี (ครบกำหนดในปี 2567) และธนาคารพาณิชย์มีสิทธิที่จะไถ่ถอนก่อนครบกำหนดได้ในปี 2563

2. ตราสารที่ออกหลังวันที่ 1 มีนาคม 2555

ตราสารที่ 3 เป็นตราสารที่ออกใหม่ในปี 2555 ซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ Basel III โดยยังไม่มีคุณสมบัติเรื่อง loss absorption at the point of non-viability ซึ่งมีอายุ 10 ปี (ครบกำหนดในปี 2565) และธนาคารพาณิชย์มีสิทธิที่จะไถ่ถอนก่อนครบกำหนดได้ในปี 2561

ตราสารทั้ง 3 ดังกล่าว (เป็นตราสารทางการเงินที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ต้องทยอยลดนับร้อยละ 20 ใน 5 ปีสุดท้ายก่อนสิ้นสุดอายุสัญญา) มีแนวทางในการทยอยลดนับดังตารางต่อไปนี้

ตราสาร	นับเป็น เงินกองทุน (ล้านบาท)	ปีที่ ออก	ปีที่ สิ้นสุด	วันที่ ฐพ. มีสิทธิที่จะ ไถ่ถอน	วิธีลดนับ	จำนวนที่สามารถนับเป็นเงินกองทุนได้ในแต่ละปี (ล้านบาท)									
						1-ม.ค.- 2556	1-ม.ค.- 2557	1-ม.ค.- 2558	1-ม.ค.- 2559	1-ม.ค.- 2560	1-ม.ค.- 2561	1-ม.ค.- 2562	1-ม.ค.- 2563	1-ม.ค.- 2564	1-ม.ค.- 2565
มูลค่าของตราสารทางการเงินที่นำมาพิจารณานับเป็นเงินกองทุนในแต่ละปี (บาท)															
ตราสารที่ 1	100	2552	2562	2558	ทยอยลดนับก่อนไถ่ถอน (เริ่ม Amortised ปี 2558 แต่ไม่สามารถ นับเป็นเงินกองทุนได้ เนื่องจากคุณสมบัติ ไม่ผ่านเกณฑ์)	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-
ตราสารที่ 2	100	2552	2567	2563	ทยอยลดนับก่อนไถ่ถอน (เริ่ม Amortised ปี 2563 แต่ไม่สามารถ นับเป็นเงินกองทุนได้ เนื่องจากคุณสมบัติ ไม่ผ่านเกณฑ์)	100	100	100	100	100	100	100	-	-	-
ตราสารที่ 3	100	2555	2565	2561	ทยอยลดนับ (เริ่ม Amortised ปี 2561)	100	100	100	100	100	80	60	40	20	-
ร้อยละของตราสารทางการเงินทั้งหมดที่นับเป็นเงินกองทุนในแต่ละปี						90%	80%	70%	60%	50%	40%	30%	20%	10%	0%
Cap ในการนับเป็นเงินกองทุนได้ตามหลักเกณฑ์ที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนด (คำนวณจากฐาน 300 ล้าน บาท)						270	240	210	180	150	120	90	60	30	-
มูลค่าของตราสารทางการเงินที่ ฐพ. นับเป็นเงินกองทุนได้ในแต่ละปี*						270	240	200	180	150	120	90	40	20	-

*หมายเหตุ: ธนาคารพาณิชย์สามารถพิจารณาจัดสรรมูลค่าของตราสารทางการเงินแต่ละตัวที่จะนับเป็นเงินกองทุนได้ตามที่ธนาคารพาณิชย์เห็นสมควร โดยผลรวมของมูลค่าที่นับเป็นเงินกองทุนได้นั้นต้องไม่เกิน Cap ในการนับเป็นเงินกองทุนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

**แนวทางการทยอยรับรู้ผลกระทบต่อเงินกองทุนจากการกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันที่เพิ่มขึ้น
เมื่อนำมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (IFRS 9) มาบังคับใช้ในครั้งแรก**

ในการทยอยรับรู้ผลกระทบต่อเงินกองทุน ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้วิธีบวกกลับผลกระทบเข้าเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น (CET1) ณ ต้นงวดของงวดการบัญชีแรกที่เริ่มใช้ IFRS 9 ทั้งจำนวน แล้วจึงทยอยหักส่วนที่บวกกลับ CET1 ด้วยวิธีเส้นตรง (Straight line) ในจำนวนที่เท่ากันทุก ๆ งวดการบัญชี เป็นระยะเวลา 6 งวดการบัญชี นับจากงวดการบัญชีแรกที่เริ่มใช้ IFRS 9 โดยส่วนของผลกระทบที่บวกกลับนั้น จะไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการคำนวณเงินกองทุนได้ ทั้งกรณีการนับ General provision เป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 หรือ การนำ Specific provision ไปหักออกจากยอดหนี้ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต โดยวิธี SA

ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์รายงานตัวเลขผลกระทบดังกล่าวในระบบบริหารข้อมูล (Data Management System หรือ DMS) ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของเงินกองทุนภายใต้หัวข้อรายการอื่น ๆ ที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้น (CET1) สรุปได้ดังตัวอย่างตามตารางด้านล่าง

การทยอยรับรู้ผลกระทบต่อเงินกองทุน (กรณีต้นงวดการบัญชีแรกเริ่ม 1 ม.ค. 63)							
	ม.ค. 2563	มิ.ย. 2563	ธ.ค. 2563	มิ.ย. 2564	ธ.ค. 2564	มิ.ย. 2565	ธ.ค. 2565
รายการอื่น ๆ ที่นับเป็นเงินกองทุน ชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วน ของผู้ถือหุ้น (CET1)	บวกกลับ ผลกระทบ ทั้งจำนวน เข้าเป็น CET1	- หักออก 1 ใน 6 ของผลกระทบที่ บวกกลับเข้าเป็น CET1 - คงเหลือ 5 ใน 6 ของผลกระทบที่ บวกกลับเข้าเป็น CET1	- หักออก 1 ใน 6 ของผลกระทบที่ บวกกลับเข้าเป็น CET1 - คงเหลือ 4 ใน 6 ของผลกระทบที่ บวกกลับเข้าเป็น CET1	- หักออก 1 ใน 6 ของผลกระทบที่ บวกกลับเข้าเป็น CET1 - คงเหลือ 3 ใน 6 ของผลกระทบที่ บวกกลับเข้าเป็น CET1	- หักออก 1 ใน 6 ของผลกระทบที่ บวกกลับเข้าเป็น CET1 - คงเหลือ 2 ใน 6 ของผลกระทบที่ บวกกลับเข้าเป็น CET1	- หักออก 1 ใน 6 ของผลกระทบที่ บวกกลับเข้าเป็น CET1 - คงเหลือ 1 ใน 6 ของผลกระทบที่ บวกกลับเข้าเป็น CET1	- หักออก 1 ใน 6 ของผลกระทบที่ บวกกลับเข้าเป็น CET1 - ไม่มีผลกระทบที่ บวกกลับเข้าเป็น CET1

ตัวอย่าง: กรณีธนาคารพาณิชย์ที่งดการบัญชีแรกเริ่ม 1 ม.ค. 63 จะต้องกันเงินสำรองเพิ่มขึ้นตาม TFRS 9 จำนวน 240 บาท และธนาคารพาณิชย์เลือกรับรู้ผลกระทบเข้ากำไรสะสมทั้งจำนวน ดังนั้น ณ 1 ม.ค. 63 กำไรสะสมของธนาคารพาณิชย์จะลดลง 240 บาท ส่งผลให้เงินกองทุน CET1 ลดลงทั้งสิ้น 240 บาท

ในการทยอยรับรู้ผลกระทบดังกล่าว ณ 1 ม.ค. 63 ให้ธนาคารพาณิชย์บวกกลับเงินกองทุน CET1 ภายใต้อัตรารายการอื่น ๆ ที่นับเป็น CET1 ในระบบบริหารข้อมูล DMS ทั้งสิ้น 240 บาท และให้ทยอยหักส่วนที่บวกกลับออกในจำนวนที่เท่ากันทุก ๆ งดการบัญชี เป็นระยะเวลา 6 งดการบัญชี นับจากงดการบัญชีแรกที่เริ่มใช้ TFRS 9 ($=240/6$) 40 บาท ดังตารางด้านล่าง

การทยอยรับรู้ผลกระทบต่อเงินกองทุน							
	ม.ค. 2563	มิ.ย. 2563	ธ.ค. 2563	มิ.ย. 2564	ธ.ค. 2564	มิ.ย. 2565	ธ.ค. 2565
รายการอื่น ๆ ที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 ที่เป็นส่วนของเจ้าของ (CET1)	บวกกลับ 240 บาท (ผลกระทบทั้งจำนวน) เข้าเป็น CET1	- หักออก 40 บาท - คงเหลือ 200 บาท ($5/6 \times 240$)	- หักออก 40 บาท - คงเหลือ 160 บาท ($4/6 \times 240$)	- หักออก 40 บาท - คงเหลือ 120 บาท ($3/6 \times 240$)	- หักออก 40 บาท - คงเหลือ 80 บาท ($2/6 \times 240$)	- หักออก 40 บาท - คงเหลือ 40 บาท ($1/6 \times 240$)	- หักออก 40 บาท - คงเหลือ 0 บาท